

"NAUJIENOS" eina syki savaitėje, serdomi. Leidžia Naujienų Bendrovė. Prenumeratos kaina: metams \$1.50; pusei metų 80 centų; atskiras numeris 5 centai. Kainos apskelbimams sutelkiamos pareikalavus. Adresas: "NAUJIENOS", 1841 S. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS

NAUJIENOS.—LITHUANIAN NEWS
—Published weekly by Lithuanian News Pub. Co., 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill. J. Ilgudas, Manager; P. Grigaitis, Editor. Subscription terms, \$1.50 a year; single copy, 5 cents. Advertising rates on application.

No. 11.

437

Chicago, Ill., Gegužio - May 6, 1914.

"Entered as second-class matter March 7th, 1914, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3rd, 1879."

Metai I

"NAUJIENŲ" BENDROVĖS

visuotinas
Dalininkų Susirinkimas
įvyks
Subatoj, Geguž. 9 d.
8 val. vakare.

MELDAŽIO SVETAINĖJ
2242 W. 23rd Pl.

Kiekvienas Naujienų Bendrovės sėrininkas teisės atvykti, šiame susirinkime bus atidavinėjami dalininkams sėrai. Atsinekite kvitus, kuriuos gavote įmekant už sėrus pinigus.

Valdyba.

Socialistų partijos atsišaukimas del Meksikos karės.

Ir vėl mus stumia į karę tie, kurie daro pelną iš karės.

Kapitalistai muša buhnus, pučia dūdas ir renka spēkas.

Ir vis tai tuo tikslu, kad šalis būtų įtraukta į karę, ir darbininkai sutikyti šaudyti ir būti šaudomi.

Šimtus metų Meksikos turto šaliniai buvo nejudinami. Pastaruoju laiku tą šalį palietė magiškoji kapitalizmo lazdele, ir tenai prasidėjo tas pats plėtojimas, kuris prasideda visur, kur šios gadynės kapitalizmas susiduria su atsilikusiąja feodalizmu tvarka.

Devynios dešimtys iš šimto jos gyventojų dar neturi nei žemės nei kitokios nuosavybės. Šimtus metų jos žmonės kovojo priešais beveik nepergalimas kliūtis, kad nusikračius tironais, kurie juos valdė ir plėšė.

Šimtus metų Meksikos žmonės kėlė nepasiliaujančius maištus, kadangi jų didžiama buvo vergų padėjimas. Neteke žemės žemdirbystės salyje, Meksikos gyventojai nelaimėjo beveik nieko net ir tuomet, kada tapo nuverstu Ispanijos valdžia ir Mexika paliko savarankę respubliką. Koliai viešpatuoja vergija, maištai negali pasiliauti.

Veltui jie iškele Maderą į prezidentus. Jų vilts, kad jįsi supras žmonių vargus ir sugrąžins jiems žemę, neišsipildė. Jie dar vis tebekovoja, kad pavadus Mexika mexikiečiams.

Sonoroje, Durangoje ir Chihuahuoje, kur viešpatuoja revoliucionieriai, žmonės ima į savo rankas žemę. Ir štai, kada revoliucionieriai įgijo vilį pergalę, didžioji Amerikos respublika, valdoma tamsių kapitalo interesu, neapskelbus net karės, siunčia ginkluotas spēkas ant Meksikos teritorijos. Nė viena šalis šioje gadyne ne pradėjo karės del tokios menkos priežasties, kaip vėluvos incidentas Tampicoje.

Karė neišvengiamu budu suvienys visas partijas Meksikoje prieš užpuolikus. Jos, žinoma, neįstengs atsilaikyti prieš Suvienytųjų Valstijų spēkas, bet karėie žis tukstančiai gyvasčių nuo kulku, durtuvų ir ligų.

Kad užkariavus Mexika, Amerikos kariuomenė turės traukti per tą šalį, kaip kad Sherman'as traukė prie jurių. Musų kariuomenė paliks ant savo kelio išmindžiotus laukus, sugriautus namus ir žmonių lavonus.

Ir ant galo, kada Amerikos ginklai pergalės, kam bus iš to nauda? Amerikos liaudis nelaimės nieko. Meksikos liaudis nelaimės nieko. Vokietijos,

Anglijos ir Amerikos kapitalistai užkariautoje šalyje ims išnaudoti žmones taip, kaip kapitalistai visur išnaudoja darbininkus.

Bet tos karės pasekmės bus pragaistingos musų šaliai.

Karė sustiprina įiegas, priešingą civilizacijai ir darbiui. Kuomet eina karė, sustoja socialių įstatymų leidimas. Piniagai bus leidžiami žmonių žudymui vietoje apdraudimo darbininkų nuo senatvės, nelaimės, ligos ir nedarbo.

Kiekvienas plėšikas pasinaudos ta proga, kad apiplėšus musų žmones. Išnaudotojai kapitalistai pridengs Amerikos vėluva visus savo išnaudojimo darbus.

Atminkite, kad kapitalistų klesa, kuri Coloradoje šaudomoms mašinoms žudo Amerikos darbininkus, kovojančius už savo buvio pagerinimą, yra ta pati klesa, kuri nori užvaldyti Mexiką.

Socialistų Partija iš principo yra priešinga kiekvienai užpuolimo karėi. Mes tikime, kad karė tegali būti išteisinta, tikai kaip kova už laisvę. Musų laisvei negreisia pavojus iš mexikiečių pusės. Nėra todėl nė mažiausios prasmės Amerikos darbininkams gulyti savo galvas ant Meksikos karės laukų.

Vardu dviejų milijonų Amerikos socialistų, vardu trijų dešimčių milijonų socialistų visame pasaulyje, vardu žmoniškumo ir civilizacijos, mes protestuojame prieš karę su Mexika.

Nacionalis Pildomasis Socialistų Partijos Komitetas:

Victor Berger
Adolph Germer
Geo. H. Goebel
James H. Maurer
J. Stitt Wilson.

Walter Lanfersiek,
Pildomasis Sekretorius.

LAIVAS SUDEGĖ VIDURYJ VANDENYNO.

Nėra žinios, kur pasidėjo laivo pasazieriai.—Degusiam laive nebuvo nei gyvo ženklo.

Gegužės 4 d. laivas Seydlitz, važiuojęs iš Bremeno į New Yorką, viduryje Atlantiko vandenyno užtiko nežinomą degantį laivą.

Seydlitz pašaukė pagalbos. Atsiliepė laivai Franconia ir Olympic.

Seydlitz, priplaukęs prie degančio laivo, plaukiojo aplinkui, bet laivas taip buvo apsuptas dūmų, kad vardo jokiū budu negalima buvo išskaityti. Laive nebuvo nei vieno gyvo žmogaus. Laivas buvo degęs jau kelias dienas. Ugnis dar tebesiautė smaragdai. Aplinkui nesimatė jokių laivelių.

Tikima, kad sudegusio laivo pasazieriai buvę išgelbėti pirmiaus. Gal būt koks nors laivas priplaukęs ir paėmęs žmones iš laivelių, bet, neturėdamas gero bevielio telegrafo, negalėjęs duoti žinios. Vienok nežinia, ar taip tikrai buvo.

Sable salos bevielio telegrafo stotis pranešė, kad dieną prieš tai girdėjusi neaiškų saukimą bevielio telegrafu: "Mes degame. Skubinkite." Daugiaus nebuvo girdėti nei vieno žodžio, nei kur, nei kas dega.

FRANCIJŲ ISIRINKTA DAUGUMA SOCIALISTŲ.

Rinkimai Francijos parlamentam užsibaigė. Atėjusios žinios skelbia, kad daugiausia atstovų išrinkta iš socialistų partijos. Dar nežinoma tikras atstovų skaičius ir kojų jie spalvų. Daugelyje vietų dar turės būti atstovai perrinkta, nes šiais rinkimais finkikai buvo susiskaldę net į tryliką partijų, taigi kaikur pritruko reikalingos balsų daugumos, kad atstovai būtų išrinktas.

Federalė karuomenė pasijusta Coloradon.

Streikininkai nesutinka sudėti ginklų, kol nebus nuginkluota milicija ir sargybiniai.

Prezidentas Wilsonas balandžio 28 d. davė paliepinimą, kad penktoji kavalerija, tuojaus važiuotų į Trinidad, Colo. sustabdytų karės tarp streikininkų ir milicijos.

Balandžio 29 d. 300 federalės kariuomenės pribuvo į streiko apskritį. Balandžio 30 d. dar daugiaus kareivių atvažiavo. Federalė kariuomenė komanduoja kapitonas I. Smith ir majoras W. H. Holbrook.

Federalė kariuomenė visų buvus su džiaugsmu sutikta. Kur ji pasirodė, ten streikininkai liovėsi šaudę, nors ginklų neatidavė. Tolesnėse vietose dar tebesitęs streikininkų mušiai su milicija.

Į pietus nuo Walsenburg buvo nuolatinis šaudymas, kurs tęsėsi 36 valandais. Buvo žinių, kad ten užmušta du vyrų ir koks šešetas moterų.

Diėną prieš tai smarkiausias mušis buvo ties Hecla kasykloimis. Ne mažias kaip 20,000 šuvių buvo iššauta. Kasyklos sargybiniai, norėdami nuvilti šaudančius streikininkus, paleido vandenį iš tvenkinio. Vanduo apėmė streikininkus, bet jie neatsitraukė. Iki pažasty vandenyje jie vis tebesaudė. Pagalios atvažiavo milicija su gen. Chase ir pradėjo šaudyti į apskandintus streikininkus iš šaudomųjų mašinų. Tasyk streikininkai apleido mušto vietą. Kiek čia krito aukų, niekas dar nežino.

Gegužės 1 d. federalės kariuomenės majoras W. H. Holbrook aprieškė, kad jis reikalavusiu nuo streikininkų sudėti ginklus, o kasyklų sargybiniai pasiektų palkti savo vietose. Streikininkai atsakė, kad jie ginklų atiduoti nemano, kol nebus nuginkluoti sargybiniai ir prašalinta milicija.

Milicijai paliepta prasišalinti tuojaus. Tuo tarpu Walsenburge kapitonas C. Smith arestavo šešis Colorados milicionierius, pasiskundus saliumininkui, kad milicionieriai jį apvogė.

STREIKININKAI GERESNI KAREIVIAI VIAI UŽ MILICIJĄ.

W. F. of M. organizatorius J. Moss sako, kad streikininkai yra geresni kareiviai už miliciją.

Colorados milicijon buvo paimti visokie streiklaužiai, žulikai, galvažudžiai ir desperatai iš visuomenės atmatyti. Kapitalistai apvilko juos į uniformas ir padarė kareiviams. Kiekvienas unionistas Coloradoj didžiausią panikinimą ir neapykantą jaučia prie valstijos milicijos.

Darbo armijos žmonės yra geresni kareiviai už kapitalistų armijos nusamdytus niekšus. Streikininkai yra hungarai, italai, graikai, kroatai. Kiekvienas jų turėjo kareiviskos praktikos senajame krašte ir moka šaudyti, žino kaip elgties su šaudyklėmis ir užsilaikyti abazė. Tuo išsiskiria, delko darbo armijos disciplina buvo geresnė, kaip milicijoj.

CHICAGOS DARBO FEDERACIJA PROTESTUOJA PRIES COLORADOS SKERDYNES.

Reikalauja, kad Suv. Valstijos atimtų nuo Rockefellerio mainas.

Gegužės 2 d. Chicagos Darbo Federacija savo reguliariškame susirinkime vienbalsiai priėmė protesto rezoliuciją prieš Colorado skerdynes. Rezoliucija kaltina kaipo žmogžudžius senį ir jaunąjį Rockefellerius ir reikalauja, kad Suv. Valstijos atimtų nuo jų kasyklas ir kad kasyklų darbas būtų vedamas pačių Suv. Valstijų.

Federacijos susirinkime buvo pamerkti Chicago laikraščiai Tribune ir Examiner, kurie iškreipytas žinias paduoda apie Colorados atsitikimus ir stengiasi išteisinti Rockefellerius.

New Yorke Rockfelleriui nebe gyvenimas.

Žinomasai rašytojas Upton Sinclair surengė žėlabos procesias prieš Rockefellerio ofisą. Ketina persekioti Rockefellerį visokiais budais.

New Yorke, balandžio 29 d. žinomasai rašytojas Upton Sinclair, "Pelkių" autorius, atėjo žėlaba apsiuvilkęs prie Rockefellerio ofiso namų, kas buvo gyvu priminimu Rockefelleriui, jog jis yra Colorados darbininkų pačių ir vaikų žudytuju. Kartu su Sinclairu atėjo dar keletas moterų gedulio rubuose. Viena moterų turėjo baltą vėlavą su juodomis juostomis ir raudona širdžia viduryj. Visi jie vaikščiojo prieš Standard Oil ofisą ten ir atgal. Prisirinko daugybė žmonių. Nors jokių reikavimų nebuvo, policija visgi areštavo Sinclairą ir dalyvavusias moteris.

Nežiuriat j tai, "žėlabos piketavimas" atsinajimo trečią dieną. Planuojama didelė demonstracija prieš Rockefellerį. Sinclairis, išėjęs iš kalėjimo, ketino nusamdyt laidotuvių vežimą ir važiuoti tuo vežimu paskui Rockefellerį, kur tik tas pasijudinsis. To betgi jis nepadarė. Tik pasistūte Rockefelleriui dar vieną laišką.

Žmonių pasibjaurėjimas Rockefelleriui yra didelis. Rockefelleris dreba už savo kailį ir nusisamdė didelę sargybą, kuri jį saugo dieną ir naktį. New Yorke kalbėtoja Marie Gans viešai apskelbė, kad ji nušausianti Rockefellerį, kaip šunį, kaip tik jį pamatysianti.

COLORADOS LEGISLATURA NORI UZMOKETI MILICIJAI.

Denver, Colo.—Gegužės 4 d. susirinko Colorados legislatura Colorados streikui apsarstyti. Legislatura įneša sumanymas užmokėti \$1,000,000 milicijai, kuri žudė streikininkus. Legislatura dar kol kas šito sumanymo nepriėmė. Jeigu priimtų, pasirodytų bjauriausia visų Amerikos valstijų legislatura.

OHIO ANGLIAKASIŲ STREIKAS.

Nuo pamedžio pradėjo streikuoti 45,000 Ohio angliakasių. Svarbiausias jų reikalavimas, kad mokėtų už visą padirbtą anglį (mine run basis), o ne vien už tą, kuri yra persijota.

Pirmoji gegužės New Yorke.

Industrialistai darė visokių nesmagumų.

Gegužės pirmąją dieną New Yorke socialistai buvo surengė didelę demonstraciją. Union square Demonstracijoj dalyvavo apie 12,000 žmonių.

Nesmagumų buvo padarę industrialistai. Kalbant socialistams, jie pradėjo juos niekinti ir užgaulioti. Tik ką nebuvo kilus panika. Žmonės buvę išsigandę, kad industrialistai mesią bombų.

Prieš socialistų demonstracijai pradedant industrialistai demonstravo skyrium he leidimo. Del to turėjo susidurti su policija. Policija atėmė iš jų juodas vėliavas, kurias ketino atiduoti po mitingui. Viena juoda industrialistų vėlavą su balta kaukle turėjo užrašą: "Rockefeller—multi žmogžudys." Kitoj vėliavoj buvo parašyta: "Rockefeller yra geras krikščionis. Jis šaudė musų moteris ir vaikus."

W. VIRGINIJOS STREIKAS.

Charleston, W. Va., gegužės 1 d.—Dešimtis tukstančių angliakasių iš Kanaha anglies laukų pradėjo streiką, nors unija (U. M. W. of A.) kvietė juos, kad nestreikuotų.

Angliakasių tarybos su darbiais nedavė jekų pagėdaujamų pasekmių. Angliakasiai buvo padavę 24 reikalavimus. Darbdaviai jų reikalavimus atmetė. Angliakasiai nusileido ir padavė tik tris reikalavimus. Darbdaviai ir tuos reikalavimus atmetė. Angliakasiai dar nusileido ir padavė jau tik tris reikalavimus. Darbdaviai ir tuos atmetė. Daugiau nusileisti angliakasiai nebegalėjo. Tad griežėsi paskutinio ginklo streiko.

SVARSTO VISUOTINĄ ANGLIAKASIŲ STREIKĄ.

Indianapolyje, Ind., tarptautinė taryba svarsto, kaip galima būtų sukelti visuotiną Amerikos angliakasių streiką užprotestavimui prieš Colorados baisenybes ir iškovojimui geresnių sąlygų visiems angliakasiams. Iš daugelio vietų gaunama rezoliucijų, kurios reikalauja, kad visuotinas streikas būtų apskelbtas.

TAIKOS TARYBOS.

Carranza atsiskakė sudėti ginklus, taikos taryboms einant.

Suv. Valstijų taikos tarybos su Mexika eina vežio žingsniu. Tikrosios tarybos dar kaip ir nėra nei pradedusios. Pereiną savaitę tiek buvo padaryta, kad Argentinos, Brazilijos ir Čili taikytojai gavo iš Huertos formalų sutikimą pradėti taikos tarybas. Suv. Valstijos ir Huerta taip jau sutiko sudėti ginklus, taikos taryboms einant. Betgi iš Vera Cruz amerikiečiai neprasišalinsią ir Huerta prasišalinimo nereikalavus, sąlygos taikos taryboms pradėti.

Carranza karių ap kariavęs.

Suv. Valstijų buvo norėjusios tarties su vėlavu. Tarybos turėjo būti vedamas ir su konstitucionalistų vadovu Carranza. Suv. Valstijų valdžia tikėjosi tokiu budu atsiekianti pastovesnės taikos ir ramybės Meksikoje. Dalyvauti taikos tarybose Carranza buvo sutikęs. "Bet, kaip jam pasiulyta liuties kariavus tarybų laiku, Carranza atsiskakė tai išpirti. Jo nuomone, tas susitrintų tik Huertą ir neduotų konstitucionalistams greit atsiekti to, ko jie nori, t. y. prašalinti Huertą ir įvesti konstitucijinę tvarką Meksikoje.

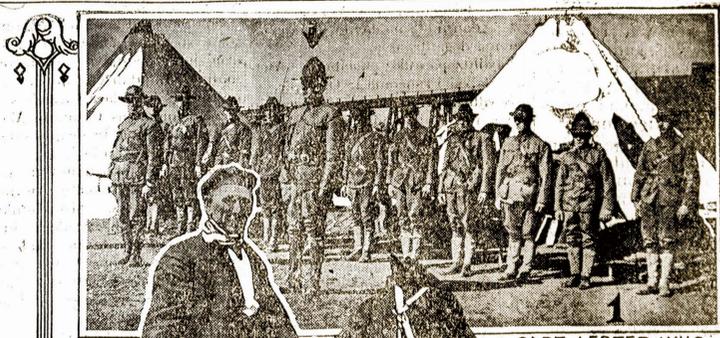
Carranzas toks pasielgimas truputį paineiniu padarė Suv. Valstijų padėjimą. Suv. Valstijos reiks tarties su vienu Huerta, tuo tarpu kada konstitucionalistai bombarduos miestus, tebesiančius Huertos kontrolėje.

TAMPICO BOMBARDAVIMAS.

Visą pereiną savaitę konstitucionalistai stengėsi paimti iš Huertos Tampico miestą, ties kuriuo stovi dalis Suv. Valstijų laivyno. Kelias dienas esėse kruvinas mušis Tampico priemiestuose.

Gegužės 3 d. buvo žinių, kad Tampico įvykus tulam laikui taika. Vėliaus betgi iš Carranzas atėjo paliepinas atnaujinti Tampico's bombardavimą.

Žmonių padėjimas Tampico mieste esąs labai blogas. Vanduo esąs atkirstas ir žmonės neturi ko gerti. Maisto taipgi stinga. Už kiaušinių nokama esą po \$1.00, už bulvių svarą po 50c ir tt.

1-CAPT. LESTER WHO WAS KILLED AND HIS AIDS. 2-J.W. BROWN, NATIONAL ORGANIZER, LEADING STRIKERS.

Pryšakyje—J. W. Brown, darbininkų organizatorius ir Colorados streikininkų vadovas. Užpakalyje—kapitonas Lester, kuris, sako, žuvs' kovoje su streikininkais, ir jo kareiviai.

vičius buk atsakęs: "Kaip mulas negali būti žmogumi, taip geras katalikas, katras yra panašus į mulą, negali būti socialistu."

Tai čia ir pasirodo baurius melas! Mėšlinis melas! Melas toks tik ir randa vietą tokioj "Lietuvoj".

Yra sakoma: toks tokį pažino ir ant alaus pavadino. Reičkia: purvina "Lietuva" jiesko purvinų korespondentų, o purvinas korespondentas randa purvinas vietą "Lietuvoj", nes purvais dvokiantis kvapas geriausiai patinka jos laikraščio redaktoriumi "broliui". Balučiai.

Vienbalsiai nutarta ir užtvirtinta ant susirinkimo 26 d. balandžio. Antspauda.

Pirm. M. J. SABLICKAS
Sekr. A. F. SABECKIS

Redakcijos prierašas. "Atsakyme" teisingai pastebėta, kad "Lietuvoje" randa vietos nedoriausai šmeižimai progresivaus darbininkų judėjimo, bet—vienu, tai yra senai žinomas dalykas; o antra, jį pasakytį vertėjo ramesnėje formoje. Bet dar geriaus butų buvę užot sakius tai, kas visiems žinoma, nurodyti, ką ištiesų kalbėjo drg. J. Mickevičius ir kame patilenkė su "esa "Lietuvos" korespondentas. Tų būdu galima butų lengviau intinkinti skaitytojus, negu aštriausiais neteisingų korespondencijų ir talpinančio jas laikraščio nupeikimais.

ROCKFORD, ILL.

Zenybės.

Po vėlykų mūsų jaunimas smarkiai pradėjo ženyti. Kunigėlis labai "busy", kas nedėlia išubnija bent po kelis užsakus.

Tik kas stebėtina, kad ir mūsų draugai ir draugės eina pas kunigėlį, prašydami, kad ir apie juos pabūnyty. Tur but mato daug garbės tame, kad juos išgarsina. Taip tai jie yra prišingri ir "sistemai", ir bažnytiniam šilubui, ir kunigėliui. O kaip užsinori ženyti, tai gera ir sistema, ir bažnytinis šilubas ir kunigėlis.

Tur but Rockfordo, merginos del to rašosi j socialistų kuopas, kad gauili vaikina. Kol vaikina gausna, tai jos buna ir socialistės ir kas tik nori. O kaip jau gausna, tai ir tempia vaikina pas kunigėlį. Gėda taip elgties.

KUNIGO VAIKAS.

KENSINGTON, ILL.

Sventė 1-mos Gegužės.

Gegužės 1-mą d. buvo tarptautiškos prakalbos apvaikščiėjimui šventės Pirmos Gegužės. Iš lietuvių apvaikščiėjime dalyvavo L. S. S. A. 137 kp. Prakalbos buvo slavokų, vokiečių, lenkų, lietuvių ir anglų kalbose. Slavokų kalboj kalbėjo—H. Slavik, vokiečių—B. Shvager, lenkų—A. Hinkelman, lietuvių—T. J. Kučinskas. Angliškai žadėjo kalbėti Seymour Stedman, tečiaus neatvyko jo vietoj kalbėjo kitas. Visi kalbėtojai karštai protestavo prieš Colorado darbininkų skerdynes; buvo streikieriams renkamos ir aukos, tečiaus, padengus kaštus rengimo šio apvaikščiėjimo, streikieriams likosi labai mažai, rodosi, apie 3 dol.

Tarpuose buvo deklamacijos lenkų ir, nesusisiekusi rusų kalboje ir dainos. Lenkų Choras "Lira" padainavo "Internacionalą" ir Esperantistų marsą (esperanto kalboj), ir vokiečių choras padainavo taipgi vieng dainą. Apvaikščiėjime pirmininkavo Chas. V. Johnson.

Programė buvo pažymėta dar Lenkų Choras Daubinskio ir Lietuvių "Aido" Choras, tečiaus abudu nedainavo.

L. M. D. "Aido" choras pirmiaus dalyvaudavo kiekviename darbininkų apvaikščiėjime, tečiaus šmet nutarė nedalyvauti šioj šventėj, priežastis—stoka vedėjo. Tečiaus šmet pats choras porą savaičių atgal, atsiskakęs deklci los pačios priežastis dalyvauti progresyviško lenkų choro "Lira" vakare, kur buvo pasizadėjęs, ant rytojaus dalyvavo kad ir be mokytojus biznierių baliuj. Kuomet buvęs mokytojas p. J. Jakaitis mielai sutiko vesti "Aido" chorą šiame apvaikščiėjime, pasirodė, kad nei pušės to choro narių j apvaikščiėjimj neatsilankė...

K. J. VALYS.

SO. OMAHA, NEBR.

Buvo 10 m. jubiliejus spaudos atgavimo bal. 26 d. 1914 m. su apvaikščiėjimu, prakalboms, deklamacijoms ir dainoms. Apvaikščiėjimas prasidėjo 2:30 val. po pietų, N. 24 ir N. gatvių iš Danish Brotherhood Hall, ir maršavo iki 36 ir U gat. j New Settler's Hall. Ten prasidėjo prakalbos, deklamacijos ir dainos. Nors buvo garsinta plakatuose, programuose ir laikraščiuose, kad kalbės p. P. Grigaitis iš Chicagos, "Naujienu" redaktorius, bet ant nelaimės jisai neatvažiavo iš priežasties ligos. Jo vietoj kalbėjo P. Butkus, kuris paaiškino kokiū būdu, kada, ir kas spaudą iškovojot tik Dr. J. Štupo visai nepamėjimo.

Arbut pamiršo ar nediršo (? Red.). Žinoma, mes kalbėtoji esame dėkingi už jo pasidarbavimą, nes ir taip jisai turėjo prisirengti j trumpą laiką. P. Butkus labai išgyrė So. Omahos lietuvius, kad jie paminėjo tokias svarbias sukaktuves, ir pateisino p. P. Grigaitį, kad iš priežasties ligos negalėjo atvažiuoti j So. Omaha. Labai gaila, nes mūsų nekuriu moteris raudojoo Grigaičio socialistų sąsaras (o kokios tos socialistų sąsaras? Red.), sakydamos, kad jeigu butų atvažiuavęs socialistų vyskupas (! Red.), tai butų mus apkrikštijęs socialistais, — ir štai dabar neatvažiavo!

Taipgi kalbėjo mūsų vietinis klebonas J. Jonaitis, trumpai paaiškindamas, kad pirma žmonės iš be mokslo buvo ir neturėjo iš ko išmokyti, nes buvo uždrausta skaityti lietuvių kalboje knygas ir laikraščius.

Deklamavo 3 jaunos mergaitės, bet joms nelabai pavyko, nebuvo gana išsilavinusios. Vienok nėra ko stebėtis iš tokių jaunų mergaičių, nes jos dar pirmą sykį ant pagrindų atstisojo. Galima tikėtis, kad ateityje jos bus puikios deklamatorės. Taipgi tos pačios mergaitės padainavo vieng dainelę, kas labai puikiai nusi-sekė.

Deklavamo dar viena moteris, jai pavyko nebloginai.

Antru kartū kalbėjo P. Butkus apie naudą prigulėti prie draugysčių ir laikyties visiems vienybėje.

Liet. benas išpradžij sugrąjino "Liet. Tėvynę mūsų" ir Amerikos himną. Žmonij apvaikščiėjimo dalyvavo suviršum 300. Po apvaikščiėjimo, kada susėjo svetainėn, tai beveik netilpo.

Geistina butų, kad So. Omahos lietuviai daugiau tokių iškilmingų apvaikščiėjimų pagėngtų.

Užsibaigus prakalboms prasidėjo šokiai, kurie traukėsi iki vėlybo laiko.

TEN BUVEŠ.

HARTFORD, CONN.

Moterų paroda.—Viet. liet. reikalai.

Gegužės 2 d. po piet čia buvo moterų paroda. (Tokios parodos buvo visuose didesniuose miestuose. Šitas parodas visur surengė Moterų Lygių Teisių Draugija, kuri dabar rupinasi, kad Suv. Valstijų kongresas suteiktų moterims lygias teises visose Suv. Valstijose.—Red.)

Paroda buvo labai iškilminga. Parodoj dalyvavo unijos, vietinė Soc. Partija, vyrail ir moteris. Grojo keturi benai. Kiekvienas soc. partijos narys nešė raudoną vėluvą su parašu "Socialist Party." Du vyrū nešė didelę vėluvą, ant kurios buvo angliškai parašyta "Visų šalių darbininkai, vienykitės!" Hartfordo gyventojai labai stebėjosi šituo apvaikščiėjimu, o labiausia tuo, kad plevėsav raudonos vėluvos, kurių parodose iki šiol nebuvo matę.

Balandžio 25 d. Lietuvių Dram. Ratelis turėjo parengęs balių. Publikos atsilankė nedaug, nes tą vakarą labai lijo. Ratelis mokinas dviejų aktų farsą "Ekspropriatorius", kuri suloš birželio mėn. pradžioj.

Daugumas mus darbininkų Hartforde, nežinurint bedarbės, garbina rudj tautiškosose smulkėse. Labai mažas nuosimtis tokių, kurie šviečias, skaito laikraščius ir knygas. SMILCIUS.

ATHOL, MASS.

Tokios tokelės.

Visuose laikraščiuose taip ir mirga: "Athol, Mass." "Naujiuose" dar nepatėmijau. Taigi paėmęs plunksną j ranką pabrėžiu keletą žinelių.

Viena svarbiausių naujienų tai klebono iškeikimas "Lietuvių Jaunimo Ratelio" bažnyčioje.

"Prakeiktas Ratelis, prakeikti jo nariai," tarė bažnyčios tarnas. "Pekla jū laukia!" Ir užkagi tokia baisi bausmė? Nagi už nepažinėjimj įstatuose priverstinis išpažinties, priverstinio bažnyčios lankymo ir gal už nerinkimą tėvelio Ratelio kapelonu. Dabar Ratelio nariū teirautasi, kur ta nelemta pekla yra, kad išanksto pasirinkus šiltesnę vietą, nes paskiaus gali pritrukti "pleiso" prakeiktiesms.

L. J. Ratelio knygynas tapo apšauktas bedievišku, nors knygyno dar niekas nėra matęs, nes nelabasis tebėra ant Marso.

Iniciatoriai Ratelio pavadinti vilkais avelių kailiuose. Tikras stebuklas. Bene geradėjas tiki j darvinizną.

Visi tie keikimai, maulyt, nucis ant niekų. Ratelis tebeguvoja ir gerai jam sekasi. Rengia šeimyniškus vakarėlius. Paskutinį būvo surengęs gegužio 2 dieną. Jaunimo buvo prisirinkę daugiau šimto. Linksminantys taip gyvai, jautriai, kad net perkunų nesirigirdėjo.

Davatkėlės rankas laužo ir skelbia svieto pabaigą. Girdėjau iš veinos "sventabalyvos asabos", kad ir Antikristas jau gimęs ir jau bernaujęs kokiame tai Lietuvos dvarelyj. Tai bus džiaugsmo, kad atvyks Amerikon su pečiūmi ir kielbasomis. Pasisprings davatkėlės gardumynus rydamias.

Saliūnai Athol'j atidari nuo 9 dienos gegužio šių metų. Parapijonis tuojaus sujudo centus iš kičenių krapštiti ir nešti amžinajan bankan, greičiau pridėsių pinigų ir galėsių tuojaus pasirūpinti lotą, bažnyčią ir užtraukti: "Te Deum laudamus." Tiktai ant nelaimės "šaltojoj" atsirado daug dykų vietų, taigi kelius nabagėlius jau ir buvo paguldė, kad karščiai išgaruotų.

Nekurie Athol'iečių susirgo labai navajna liga, vadinama angolomanija.

Athol'j turime draugijų net kelio-liką. Jeigu tiktai neužmiršiu kurios, perskaituosiu: 1) Aušros Vartų Molinos Dievo vyrų pašalpinė, labai veikli, ant metų vieng sykį parengia iškilimę, pareina gatve su muzika, 2) Šv. Onos Moterų draugija—davatkėlių prieglauda, 3) S.L.R.K.A. kuopa; 4) j veikia tiktai gal šventieji žino. 4) Šv. Kazimiero Pilnyų blaivininkų, jiesko bedievių ir raudoniukų, kad atrpatinus juos nuo girtuok... fe, pasirikau,—kad nuo prapulties gelbėjas. 5) Terejionukų—tos užduočių nesužinojau, tiktai jųj knygynė vieng knygą regėjau, vadinosi: "Davatkų knyga". 6) Šv. Pranciškaus parapija stato bažnytylė, kad galima butų nuo stubos prie stubos traukti. 7) Apaštalystės Maldos—už Mexikos katalikus degina smilkylus.

Tai vis šventos.

Dabar prakeiktos.

L. S. S. 114 kuopa. Rengia prakalbas, spektaklius, vakarėlius.

Lietuvos Sunų ir Dukterų—tautiška. Butų gera, anot kunigėlio žodžių, tiktai kam, po čemerij, už pasninkus pašalpos neduoda ir laidoja numirėlius pagal jųj noro.

S. L. A. 117 kuopa. Nieko apie jų pagirdėti gal persikėlė ant kitos planetos.

Lietuvių Jaunimo Ratelis, neseni susivėręs ir tuojaus prakeiktas. Ne, pirma kunigas liepė visoms avelėms prigulėti, bet vienas vyrukas paėmė ir prigavo kunigėlį. Sutaisė įstatus ant bedieviškų pamatų, tai tada tuojaus ir perkunai.

Dar daug yra kitų naujienų iš mūsų miesto, bet gal kitą syk. Vaje, dar pasakysiu. Kad pavertus j dulkes "Liet. Jaunimo Ratelį", dvasiškas tėvelis pasiryžo sutverti Athol'j Lietuvių Vyčių draugiją. Sako, organizacija skiriama jaunimui. Gali buti. II skyriaus I punktas skelbia: "šios organizacijos nariai susidės iš abiejų lyčių be amžiaus skirtumo." Tai džiaugsmo Athol'os seneliams ir šobutėms. Jaunuoliais taps, nereikis ir stebuklingo vandenėlio. Gana šiuo kartū, kitą sykį pakalbėšime apie ką kitą.

JONUKAS.

NETURI ŠUKU.

"Kodel tu, pasišaušėli, nesusišukuoji?" paklausė vyras vaiko.

"Kad aš neturiu šukų."

"Tai delko tu nepasimi tėvo šukų?"

"Kad ir jis neturi šukų."

"Neturi šukų? Kaip-gi jis gali neturėti šukų?"

"Kad jis neturi plaukų."

Sindikalizmas Francijoj.

Francijos darbininkų unijos (kurios tenai vadinasi sindikatais) pastaruoju laiku vis dažniaus ir dažniaus darosi diskusijų tema Amerikos darbininkų spaudoje. Mat, čionai, Amerikoje, paskutiniaus metais atsirado tam tikra darbininkų judėjimo srovė, kurioje rado prielankią dirvą tų sindikatų išdirbtieji teorijos ir taktikos principai, žinomi vardu "sindikalizmas."

Charakteristiškoji sindikalizmo ypatybė apsieiškia klausime sutaikymo ekonominio darbininkų judėjimo su politiškuoju. Sindikalistai deda mažą svarbos ant politikos arba net visiškai atmėta ją, skaitydami ją kenksmingų darbininkams "buržujų" išradimū. Jie mano, kad darbininkai turj kovoti tiktai ant ekonomijos dirvos—tiesioginiu būdu (direct action), o ne per savo išrinktuosius j parlamentą arba kitas valstybės ir valdžios įstaigas. Ir svarbiausieji šos "tiesioginės" kovos būdai esą streikas ir sabotažas (darbo įrankių gadinimas).

Sindikalistai nori ne tiktai pagerinti darbininkų būvį, bet ir panaikinti kapitalizmo tvarką. Įrankis, kurioje jie tiksi to pasieksia, yra generalis arba visuotinas streikas.

Idant darbininkai butų kiekvienoj valandoj pasirengę štoti j kovą su kapitalu, sindikalistai pataria darbininkams savo organizacijos lavinti revoliucijinę dvasią, bet nesirūpinti padidiniu izdo; organizacijos narių mokestis todėl turi buti juomažiausias.

"The New Review" balandžio numerijė tilpęs ilgokas straipsnis apie dabartinį Francijos darbininkų sindikatų ir sindikalizmo stovį. Jo autorius stengiasi prirodyti, kad tas judėjimas nemukrypęs j reformizmo pusę, kaip tvirtina buržuaziškoji spauda. Jisai sako, kad sindikatai laikisi senųjų savo principų, ir atmainos, kurias jie priėmė perėtiosios vasaros konferencijoje, turėjusios tikslą vien pagerinti jų organizacijos dalykus.

Konferencija, apie kurią kalba mišnetojio straipsnio autorius, įvyko liepos mėnesijė 1913 m. Joje kalbavo—vietinės unijų organizacijos (Bourse) ir jų susivienijimai (Federation). Ji, ištiesų, pirmoje eilėje įvesė svarstė organizacijos dalykus ir įvedė ne vieng reformą. Taip, nutarta tvirčiau sujungti j daiktą atskiras unijas ir jųj dalis; nutarta didinti unijų narių mokestis, nutarta steigti unijose specialius streikų fondus ir dar keletas dalykų. Ne tiesa tečiaus, kad šitie ir kiti konferencijos nutarimai visiškai nepalietė senųjų sindikalizmo principų.

Susiaurinimas atskirų sindikatų, autonomijos ir mokestių padidinimas—jau tuodu dalykų yra griežtai priešingu visai sindikalizmo dvasiai ir tradicijoms. O be to, konferencijoje tapo padaryta ir tokių nutarimų, kurie liudija apie gilų nepasitenkinimą sindikatų ir pačiais sindikalizmo teorijos pamatais. Konferencijoj delegatai, pavyzdžiui, tarp ko kita griežtai nupeikė viešpatavusią ikitol sindikalistų tarpe pažvalgą, kad streikai—vis viena, ar pasekmingi, ar ne—esą naudingi darbininkams ("revoliucijinė gimnastika"); ir jie lap-pat griežtai persergėjo darbininkus nuo klaidingos minties, kad generalis streikas esą galima iššaukti prie bile progos.

Aišku, kad Francijos sindikalizmas pergyvena krizis (staigaus keitimosi) laiką, bet jisai krypta ne j reformizmo ir oportunizmo (taikymosi) pusę. Jisai stvoja ant to kelio, kurį senai jau rodo mokslinio socializmo pasėkėjai.

DAUGINASI KATALIKŲ.

Už perėtus metus katalikų skaičius Suv. Valstijose paaugo iki 16,067,985. Prieauglius j metų laiką 913,827.

Katalikų kunigų Suv. Valstijose perėtais metais buvę 18,568; prieauglius j metų laiką—623.

Katalikų bažnyčių perėtais metais buvę 14,651; prieauglius j metų laiką—339.

Katalikų parapijinų mokyklų perėtais metais buvę 6,403; jos turėjusios 1,429,859 mokinių.

Katalikų skaičių Suv. Valsijose labiausia padaugina atėiviai, kurių daugiausia atvažiuoja dabar iš įvairių atsilikusių katalikiškų kraštų, iš Italijos, Airijos, Galicijos, Lenkijos, Lietuvos ir tt.

Svetimi kapitalai Mexikoje.

Senai žinomas yra dalykas, kad civilėse Mexikos karėse įžymia, jeigu nesprendžainėg, rolę lošia svetimų šalių kapitalas. Tas kares daugelis skaito ne kuo kitu, kaip kova tarpe Suvienytųjų Valstijų ir Anglijos kapitalo.

Kovo mėnesio numerijė laikraščio "The American Review of Reviews" apskelbta sekama talybėlė, parodo svetimų kapitalų galybę Mexikoje. Ji yra sutvarkyta iš tų žinių, kurias surinko Mexikos kasyklų inžinierius W. H. Seamon. Sulig ja įvairių šaltų kapitalistai turi Mexikoje:

	Suv. Valstijų, Tūkstan. dolerių.	Anglijos, Tūkstan. dolerių.	Francijos, Tūkstan. dolerių.	Mexikos, Tūkstan. dolerių.	Kitų šalių, Tūkstan. dolerių.
Geležkelių akcijų.....	644390	168917,8	17000	137715	38610,38
Bankų akcijų ir depozitų.....	30550	5000	31000	193913,042	21810
Kasyklų.....	249500	43600	5000	14700	10830
Valstybės paskolos.....	52000	67000	60000	21000	750
Miškų.....	8100	10300	3600
Ūkių ir ganyklų.....	13110	3460	108450	5050
Namų ir asmeniškos nuosavybės.....	4500	680	127200	2760
Fabrikų ir dirbtuvių.....	11400	3230	22416	19584,2	13495
Elektrikos geležkelių ir dirbtuvių.....	760	800	5155	275
Sandėlių.....	4380	140	7680	74035	16445
Kerosino pramonijoj.....	15000	10000	650
Kaučuko pramonijoj.....	15000	4500	2500
Ofisų itaisyimui.....	3600	850	1350	1100
Apraudos draugijos.....	4000	2000	3500
Teatrai, hoteliai ir tt.....	1485	125	350	77505	1410
Viso.	1.057.775	321.302,8	143.446	793.187,242	118.532,38

Labai žymi dalis kapitalo, kuris yra įdėtas j namus ir asmeniškają nuosavybę, priklauso meksikiečiams. Bet kitai ir buti negali, nes, jeigu meksikiečiai nevaldytų tos rusies kapitalo, jie butų beturčiai, kitų šalių kapitalo vergai. Išskyrus šitą kapitalo kategoriją, palieka meksikiečių rankose tiktai 666,167,242 dolerių jų šalies turto, kuomet svetimų šalių lobininkams priklauso 1, 633,119,180 dolerių. Vadinaisi, meksikiečiai valdo tiktai apie ketvirtą dalį (27,7 nuosimčių) savo šalies miškų, geležkelių, fabrikų, kasyklų ir tt., ir šita skaitlinė veikiausia dar yra perdidelė, kadangi nemaža kapitalo, kuris skaitosi meksikiečių nuosavybe, yra tiktai del politiškoj arba kitokių išrovavimų ant meksikiečių vardo užrašyta, o ištiesų priklauso svetimžemiams.

Socialistai kariuomenėj

Peterburgo darbininkų laikraštis "Sievernaja Rabočaja Gazeta" rašo apie socializmo intekmę kariuomenėje. Aiškiausiai ta intekmę matyt Vokietijoje.

Laikni bėgant, sako ji, j kareivius vis daugiau patenka darbininkų, vadinaisi, ir socialistų. Pastarieji jau dabar sudaro įžymią spēką kariuomenėje. Svarbiausia jų intekmės dalis guli jų ryšyje su organizuotuoju darbininkų judėjimu visoje šalyje. Eocialdemokratų baisiai neapkenčia vyriausybė, bet ji turi skaityties su jais, nes ji žino, kad kiekvienas ne teisingas pasielgimas su jais gali iššaukti interpelaciją (paklausimą) parlamente ir sukelti platų visuomenės judėjimą. Kaizeris Wilhelmus labai nemėgsta tokių incidentų.

Vokietijos kariuomenėje dar vis nepasiliovė kumščios šeimyninkavimas, tiktai jo forma dabar šiek-tiek švelnesnė, negu pirma: bet kareivių-socialdemokratų kumščia neliečia. Viršininkai bijo užkabinti socialdemo-

kratus, kadangi patyrimas juos pamokino, jogei kiekvienas smugis, su duotas "draugui", tuoj atsiliepa parlamente ir laikraščiuose. Rotų komanduofojai, gavę pranešimą, kurie naujųjų karevių priklauso įsako "raudonųjų" armijos, paprastai įsako oficeriams: "neklindytį jų, kad nereiktų paskui turėti nesmagumų."

Be darbininkai eina j kariuomenę ne kaipo kariuomenėje socialisto apaštalai; Vokietijos socialdemokratų partija yra perdaug "blaiiva", kad to reikalautų iš savo narių. Jie tiktai gerai pasipažista su savo pareigomis ir artimiausiųjų savo viršininkų teišėmis. Jie yra atsitinka, je paduoda skundę įstatymų nurodytuojų keliu ir, žinoma, painformuoja partijos komitetą.

"Soci" (kaip vadina tenai s.—d.) natūraliu būdu išsiskiria iš kitų kareivių masos. Tas faktas, kad žiauriausieji oficeriai neišdrista pajudinti jų pirštu, daro nepergalimą įspudį j sodiečius: jie ima jausti didelę pagarbą prie tos organizacijos įjejos, prieš kurią nusilenkia net visagalinieji "leitenantai."

\$100.00 Dovanu

Duodama

"NAUJIENŲ" AGENTAMS

Jeigu nori uždirbti \$100.00 trumpu laiku, tai užsirašyk agentu. Pasisukubink, nes gana trumpas laikas išlaimėjimui. Kreipkis tuojau j administraciją, o gausi visas smulkmenas.

"NAUJIENOS"

1841 S. Halsted St., Chicago, Illinois.

Claude Gueux.

Victor Hugo.—Vertė A. J. Karalius. (Pabaiga.)

Dirbtuvėje, kame Gueux dirbo, įvyko nepaprastas reginys—toks, kokio niekadoms pirmiau nebuvo. Gueux atsistojo ir aštuoniadesimt dviem draugams pasakė šitokią prakalbą:

—Jūs žinot, kad aš su Aladinu gyvenau, kaip su broliu. Aš jį mylėjau, nes jis su manim maistu dalindavosi ir manimi rupinosi. Dabar aš badauju, nors uždurbj maistui išleidžiu. Musų prižiūrėtoji juk vistiek, ar aš būvu vienas, ar su Aladinu, bet jis tyčiomis mane nuskriaudė, nes jis yra blogas žmogus. Aš nuolat prašiau, kad man Aladiną sugrąžintų, bet ponas D— mane į karcerį kišo. Dabar aš esu jo teisėjas. Aš jau nuteisiau jį, ir mano nusprendimu jis turi mirti lapkričio 4 dieną. Už dviejų valandų jis čia ateis, ir tai bus paskutinė jo gyvenimo valanda: aš jį užmušiu. Gal turite ką nors man pasakyti?

Visi tylėjo. Gueux papasakojo savo draugams, aštuoniadesimt viename vagiui,—savo nuomones apie dalyką, butent, kad jis būvus privarytas prie krašto ir kad jam nebėlikę nieko daugiau, kaip—pasiminti teises į savo rankas; kad jis žinojęs, jog savo gyvenimo nepaaukaujant jis negalės prižiūrėti jo nužudyti ir kad jis apie tai per du mėnesius svarstęs; kad jeigu jie matą tame blogybę, tai lai išreškį savo nuomones.

Tik vienas balsas atsiliepė: —Prieš nužudysiant, Gueux, turite duoti ponui D— progos dalykus pataisyti, ar bent pasiaiškinti.

—Teisybė,—pastebėjo Gueux,—jam bus duota progos.

Gueux išdalino draugams savo dalykus, kuriuos vargšas kalinys gali turėti, pasilikdamas sau tikrai žirkles. Kurie-ne kurie jo draugai verkė ir jis stengėsi juos raminti. Paskutinėje valandoj Gueux stengėsi linksmiai kalbėti ir dągi parodė savo jaunų dienų linksnumą: užpusti žvakę kvapu iš nosies. Tuli pradėjo abejoti, kad jis savo pasizadėjimą išpildytų. Vienas jaunas kalinys nuolat ir jį žiūrėjo prisistatydamas sau bausią regyklą.

—Laikykis drąsiai,—tarė Gueux,—tai bus tikrai minutės darbas. Laikrodžiui išmušus paskutinį devintus valandos bėrtainį, Gueux atsistojo prie durų. Didžiausioj tyloj laikrodis išmušė devintą. Durys atsidarė ir inėjo prižiūrėtojas—išdidus, rustus ir žiaurus. Pamatęs Gueux, paklausė:

—Ką tu čia darai? Kodel nebūvi savo vietoj?—ištarė tartum šuviu. Gueux mandagiai atsakė: —Tamista, aš noriu su jumis pasikalbėti.

—Apie ką? —Apie Aladiną. —Ir vėl! —Vėl tas pats,—pasakė Gueux. —Tai tau,—atkiro nekantriai prižiūrėtojas—neuztenka dvidešimt keturi valandų karcerio?

Gueux atsakė: —Pone, sugrąžink mano draugai! —Negalima! —Pone,—tęsė—Gueux tokiu tonu, kuris būtų turėjęs patį velnią sujūdinti:—meldžiu sugrąžinti Aladiną. Jūs matysite, kaip aš dirbsiu. Jūs esat laisvas, ir jums tai nieko neužkenks. Jūs nežinot, kaip žmogus jaučiasi, turėdamas tikrai vieną draugą. Meldžiu sugrąžinti! Juk tamistai vistiek, ar koks ten Claude Gueux gyvena vienas, ar kruvoj su koku ten vargšu Aladinu. Jums užtenka pasakyti "taip", ir daugiau nieko. Pone, mano geras pone, dangaus vardan išklauskite mano meldimo, prašau!

Sujudintas Gueux laukė atsakymo. —Negalima!—sušuko prižiūrėtojas.—Aš savo žodžių nemainau. Eik sau, tu...

Ir taip pasakęs jis skubinosi prie kitų durų. Aštuoniadesimt vienas vagis tylėjo. Gueux sekė paskui ir, mandagiai prižiūrėtoją pakumštėjęs, paklausė:

—Bet pasakyk, delko mane pasmerkti badu marinti? Kodel mudu atskyrė? —Aš jau sakiau: aš taip norėjau! —atsakė prižiūrėtojas.

Tai pasakęs prižiūrėtojas žengė paskutinį žingsnį ir būtų išėjęs iš dirbtuvės, bet čia Gueux pakėlė kirvi ir prižiūrėtojas be žado sukrito nuo

trijų galingų smugių. Jo galva perskilo, o ketvirtas smugis ir veidą suardė. Bet jau to nereikėjo, nes prižiūrėtojas buvo negyvas. Gueux numetė kirvi ir sušuko: —Dabar kitas!

Tasai kitas buvo jis pats. Išstraukęs savo žmotes žirkles susismeigė au į krutinę. Bet žirklės buvo trumpos, o krutinė gili: jis veltui stengėsi sau maruij smugį užduoti. Ant galo apsiliejo krauju ir parvirto ties užmuštuoju D—. Katras jūdvyčių galėtų skaityties auka?

Atsipeikėjęs Gueux pasijuto esąs lovoj ir rupestingai prižiurimas, šalia jo stovėjo galestingosios seseris ir klausinėjo, ko jis noris ir kaip jaučiasi. Gueux nustojo daug krauju, bet žaizda nebuvo pavojinga. Neuzilgo prasidėjo tyrinėjimai.

Ar tamista užmušė Clervaux'o katedėjimo prižiūrėtoją? —Taip,—atsakė. —Kodel tamista jį nužudė? —Man taip reikėjo.

Gueux žaizda pasirodė sunkesnė, negu iš sykio manyta. Ligonbutyje jis išbuvo kelis mėnesius. Ten jį lankė daktaras ir teisėjas—vienas, kad sugrąžintų jam sveikatą, o antras, kad išgavus patvirtinimų ir paskui pasmerkus kartūvėms.

Ant galo Gueux pasveiko ir tapo Troyeso teisman atgabentas. Jis buvo apskustas, be kepurės, bet kalėjimo rubuose. Teismo rumus sergėjo kareiviai, nes liudininkais buvo kaliniai. Bet pasirodė netikėtas kėblumas: nė vienas tų žmonių nederšo kalbėti; nė klausimai, nė bauginimai neįstengė jų pajudinti, pakol Gueux paprašė, kad jie liudytu. Tada jie po vieną ėjo ir sakė, ką matė.

Pagalios tapo pašauktas Aladinus. Jis atėjo drebėdamas, dusaudamas ir verkdamas—ir puolė į Gueuxo glėbį. Gueux tarė teisėjams: —Štai kalinys, kuris su manim maistr dalindavo!—ir verkdamas pabučiavo Aladino ranką.

Išklausinėjęs visus liudininkus, teismo pirmininkas atsistojo ir pradėjo kalbėti: —Ponai teisėjai, draugijai būtų daug nesmagumų, jeigu musų tiesos nenubausytų jo, kuris etc.

Tai kalbai pasibaigus, atsistojo Gueuxo apgyvenėjas. Paskui atsikarėjo paprastos kalbos už ir prieš,—kaip visuose kriminališkuose teismuose.

Gueux iš savo pusės davė paaiškinimų, ir visi stebėjosi jo protingumu. Nors jis klausėsi ramiai, bet išgirdęs sakant, kad jis nužudęs prižiūrėtoją be priežasties, sušuko: —Ką? Be priežasties? Ištikro! Žmogus, kuris skaudė mane per keturis metus, kiekvieną dieną, kamavo mane kas valandą,—manęs neįvertino! Sakot, nebuvę priežasties? Aš turėjau žmogą, kuriai vogiau—jis mane už ją kankino. Aš turėjau, kudiškį, kuriam vogiau—jis mane už jį kankino. Aš buvau alkanas, draugas davė man duonos—jis mano draugą atskyrė nuo manęs. Aš prašiau sugrąžinti man mano draugą—jis mane į karcerą kišo. Aš jam sakiau, kaip aš kenčiu—jis nenorėjo jai klausyti. Tai ką tada reikėjo daryti? Aš atėjau jam gyvastį, ir užtai mane skaitote bausimu, norite nužudyti; tai darykite, kas jums tinka!

Teisėjai svarstė ir dėjo dalykus į kruvą. Gueux vogė, pakliuvo į kalėjimą ir užmušė prižiūrėtoją. Tai buvo tiesa, Teisėjas paklausė, ar Gueux da turis ką-nors pasakyti ar paklausti.

—Labai maža,—tarė Gueux.—Aš esu žmogžudis ir vagis, bet paklausiu jusų, ponai teisėjai, kodel aš žudžiau? Kodel aš vogiau? —Teismas buvo pertrauktas penkiolikai minučių, ir visiems savo vietas užėmus, teisėjai Claude Gueuxą pašmerkė nužudyti.

Paskelbus nusprendimą, Gueux pridūrė: —Labai gerai, bet j tuodu klausimu tie ponai dar neatsakė. Kodel tas žmogus vogė? Kas jį žmogžudžiu padarė?

Tą vakarą jis skaniai pasivalgė vakarienės, pridurdamas: "Jau išgyvenau trisdesimt šešis metus." Jis atsisakė daugiau teisėjams kalbėti iki paskutinės minutės, bet prikaltintis savo buvusios auklės, nutarė da syki ką-nors pasakyti. Ji davė jam penkis frankus.

Jo draugai kaliniai, kaip matėme, labai jam prijutė. Jie visokiais bu-

dais stengėsi prikaltinti, kad jis pabėgtų. Jie jam parupino visokių įrankių, su kuriais jis lengvai būtų galėjęs lango geležis išversti. Bet Gueux visus įrankius sargams atidavė.

Liepos 8 dieną, 1831. m., praėjus septyniems mėnesiams ir keturioms dienoms, atėjo žinia iš teismo, kad jam telikus tik viena valanda, nes visi pasisėtinimai ir prašymai tapo pripažinti tuščiais.

Ištikrujų,—tarė Gueux,—aš pereitą naktį gerai miegojau, o nėra abejonės, kad atcinančią da geriau miegosiu.

Pirma atėjo kunigas, o paskui budelis. Su kunigu jis maloniai kalbėjosi ir jo klausė; teisiniai, kad prie tikėjimo apeigi jis mažai prates, ir save kaltino už praeties gyvenimą. Budelini jis buvo nuolankus; ištikrujų, jis atidavė viską: vėl kunigui, o kunų—budeliui.

Kerptant plaukus, kasžin kas pirmė, kad cholera labai platinasi, ir Troyese gal pasidaryti tikras maras. Gueux prisidėjo prie kalbos ir nusisypsojęs pridūrė: "O aš galiu pasisakyti, kad visai nesibijau choleros!" Jis turėjo pusiui salaužytas žirkles, kurias pavedė Aladinui, o vieną pusę palaidojo savo krutinėje. Jis taipgi savo draugui pavedė visos dienos maistą. Tiktai penkis frankus užsiginaužė į delną.

Apie aštuontą valandą paprasta teismoje atsitikimose procesija išėjo iš kalėjimo. Išbalęs, bet tvirtai pasilaikęs Gueux ėjo akis išmeigęs į kryžį, kurį kunigas nešė. Jis norėjo pataikyti kunigui ir budeliui, norėjo vienam padėkoti, o kitam atleisti. Prieš pat priėjimą prie keldinės masinos, jis padavė kunigui penkis frankus, sakydamas: "Tai bus vardgdieninis."

Laikrodis išmušė aštuonias, kuomet tasai pakilus, išmintingas žmogus gavo paskutinį smugį: kirvis atidalino jo galvą ir...

Elzekucijai tapo parinkta turgaus diena—kad daugiau žmonių sutrauktų; nes Francuzijoj da yra meistelių, kur egzekucijas trukšmingai ir iškilmingai švenčia.

Tą dieną minia taip didžiai pamėgo giljotiną, kad dągi mūto rikiškai vos pasisėkė nuo mirties išgubė. Tai viešos egzekucijos pasekmės!

Aprašydami Claude Gueuxo gyvenimą, norėjom tikrai išrišti sunkią paklausą. Jo gyvenime reikia skaityties su dviem klausimais: prieš nupuoliną, ir po nupuoliną. Koks buvo jo auklėjimas ir kokia bausmė? Šituo turi interesuoties visa draugija, nes tas žmogus buvo gamtos apdovanojotas, jo instinktai buvo geri. Tai ko truko? Apie šitą sukasis didelė problema, kuri draugiją ant tvirtinio pamato pastatytų.

Lai draugija išvysto žmoguje tai, ką gamta pradėjo rodyti. Pažvelkite į Gueuxą. Protingas ir geros širdies žmogus pasidarė vagimi tiktai delto, kad turėjo gyventi blogose aplinkybėse. Draugija iškio jį į kalėjimą, kame blogybė buvo da didesnė, ir ant galo jis tapo žmogžudžiu. Ką reikia kaltinti: jį, ar mus pačius? —klausimas, kuris reikalauja gilaus apmąstymo. Dabar mes faktus turime po ranka, ir jeigu valstija apie tai nesvarsto, tai kam reikalingi valdonai?...

Literatūros žinios.

POPULIARĖ "KAPITALO" LAIDA.

Teorinis vokiečių socialdemokratų laikraštis "Die Neue Zeit" prancūsa, kad jau išėjęs iš spaudos pirmas "Kapitalo" tomas liaudžiai prirengtoje laidoje. Jo kaina su apdarais 6 markės 5 pfeningiai.

Šitą laidą parengė garsusis socializmo teoretikas K. Kautsky. Didysis K. Marxo veikalas, kaip žinia, yra labai sunkiai suprantama knyga. Parcina tatau nuo to, kad jį saugyldena painiausius šių dienų mokslo dalykus—visuomenės klausimus. Ir išdėsto jį su formoje, mažai teprieinamoje paprastiesiems skaitytojams. Marxs savo raštais padarė tikrą revoliuciją visuomenės mokslo. Jo nuopelnus prieš sociologiją stato į vieną eilę, jeigu ne augščiau, su Darvino nuopelnais prieš biologiją. Bet darydamas savo genialius atidengimus, K. Marxs neturėjo laiko galvoti apie

populiarį jų išdėstymą. Jisai užrašė savo tyrinėjimo rezultatus taip, kaip jie dėjosi jo galvoje tyrinėjimo procese. Daugelis jo minčių todėl likosi neįšpėlota iki smulkmenų, kitos šreikštos perdaug trumpais, suspaus-tais žodžiais; kalba vietomis pilna išsireikšimų, žinomų tiktai specialistams, tekste randas daug svetimžemių žodžių. Prie tokių sąlygų Marxo kapitalą skaityti ir suprasti pajiegdavo tiktai labai nedidelis skaičius žmonių.

O betgi Marxs savo raštus skyrė ne vien siauram specialistų mokslininkų pasauliui. Jisai savo geniaus įjeigas pašventė proletarijatu, ir jam rūpėjo, kad jo mintis galėtų pažinti protaujantis dirbininkai. Todėl, lig tik-tai jįsai pabaigė savo svarbiausįjį veikalą, jisai tuoj ėmė galvoti apie tai, kaip padarius jį prieinamesniu plačiai skaitytojų miniai.

Rengdamas į spaudą antrą pirmojo "Kapitalo" tomo laidą (1873 m.), Marxs jau padarė ją žymiai populiarene už pirmąją. Dar daugiau tapo toje pakraipoje nuveikta tiek prancūzų laidos, išėjusios 1875 m. Trečios laidos vokiečių kalboje pačiam Marxiui jau neteko suredaguoti; ją parupino jo draugas Engelsas. Šitoje ir sekamoje, ketvirtoje, laidoje Engelsas įvedė dar daug atmainų, kurios buvo apsvarstytos jo kartu su Marxiu.

Tečiau ir po visų šitų pataisymų "Kapitalo" paliko dar nemaža dalykų, apsunkinančių jo skaitymą; svetimų žodžių, ilgų ištraukų iš įvairių plačiai publikai mažai težinomų mokslo raštų ir tt.

K. Kautsky dabar pašalino ir šituos sunkumus, svetimus žodžius ir ištraukas svetimos kalbose išversdamas į vokiečių kalbą, pridėdamas prie painesnių vietų paaiškinimus ir pagalias parupindamas ilgą ir smulkų dalykų surašą (registerį), kuris padės skaitytojui geriau orijentuoties visame veikalė.

Nėra abejonės, kad šitas K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Kada susilauks jo lietuviai darbininkai? —K. Kautsky'o darbas atidarys dar platesnį kelią Marxo veikalui darbininkų minias. Prakilnesniems Vokietijos darbininkams jįsai virs tikru mokytoju ir patarėju kovoje už geresnį ateitį.

Visuomet netikėk pavaldiniui, kuris neranda klaidos savo vyresniame.

Niekad netikėk žmogui, kurs gerai kalba apie kiekvieną.

Tiesa yra objektas filosofijos, bet filosofų ne visuomet.

Nei vienas žmogus, kurs jaučia stipriai ir giliai mąsto, negali būti visuomet nuoseklus.

Apšvedimas be meilės veda tik prie vieno galo, tai yra, prie meilės be apšvedimo.

Moterys visuomet laikosi apsigynimo taktikos.

"Aš išaiskinsiu jums visą teodiciją keliais žodžiais," pasakė vienas mano laikų mokytojas Oxforde. "Štai yra pradas ir antis. Senovės žmonės sakė, kad prudas būvus padarytas ančiai. Naujos gadynės žmonės sako, kad antis būvus padaryta prudi. Bet tikrai išmintingas žmogus sako: čia yra prudas, o čia yra antis."

Velnius yra geras vergas, bet blogas ponas.

Mus apgauna ne jausmai, bet tai, kokias išvadas mes iš jausmų padarome.

Kas moteryje mus patraukia, tas retai mus riša prie jos.

Nors puikybė nėra dorybė, ji betgi yra daugelio dorybių gimdytoja.

Abėjotina, ar mes galėtume visuomet mylėti žmogų, iš kurio mes negalime kartais pasinaudoti.

Gyvenimas yra sapnas tiems, kurie mąsto, baisi realybė tiems, kurie jaučia.

Gyvenimas yra sapnas tiems, kurie mąsto, baisi realybė tiems, kurie jaučia.

Gyvenimas yra sapnas tiems, kurie mąsto, baisi realybė tiems, kurie jaučia.

Gyvenimas yra sapnas tiems, kurie mąsto, baisi realybė tiems, kurie jaučia.

Gyvenimas yra sapnas tiems, kurie mąsto, baisi realybė tiems, kurie jaučia.

Gyvenimas yra sapnas tiems, kurie mąsto, baisi realybė tiems, kurie jaučia.

Gyvenimas yra sapnas tiems, kurie mąsto, baisi realybė tiems, kurie jaučia.

Kada visoj Chicagoj buvo kalbama apie busiančią demonstraciją. L. S. S. 81 kuopa tą pačią demonstraciją iloną rengė savo prakalbas. Ketvir-oji kuopa, turinti apie 70 narių, demonstracijon pasiuntė vos 7 narius. 22 kuopa irgi pasiuntė vos 6 narius. Demonstracijoj nėsimatė nei vieno liet. inteligento. Nebuvo kam prakalbos sakyti. Nuėjus vieton, vieni lietuvijų klaušė angliškų prakalbų, kiti išsiskirstė. ALEX.

Specialių užsakymų unijos skyriai dar neužbaigė su darbdaviais larybų. Pasikėsinimai streikuoti nebuvo paskėmingi. Mažesnė darbdavijų dalis nesutiko išpildyti paduotų reikalavimų ir mažuma darbininkų nesutiko streikuoti. Geriausia prispaužia firmas prie to, kad taikytų, jų garsinimas. Tai kenkia jų pramonėi. Yra viltis, kad santaika įvyks trumpoj ateityj.

Ketverge, balandžio 30 d., Apskričio Tarybai buvo pranešta, kad kilo streikas firmose Lewinson, Schoenfeld J. Yatter ir Lewis Bros. Streikas buvo išauktas netikėtai, del prašilimo darbininkų iš darbo be svarbios priežasties. Beto kontraktai su unija užsibaigia gegužės 1 d. Jeigu nebus išpildyti reikalavimai ir firmos nenorės pasrašyti po nauja sutartim, streikas bus pilnoj galėje.

Minėtos firmos daro gatavus (ready made) drabužius ir pardavoda į krautuves. Šioj darbo šakoj yra daugias firmų, kurios naudoja unijos žymę. Visų jų kontraktai užsibaigia gegužės 1 d. Šioj darbo šakoj norima tik mažo algų pakėlimo ir jokių naujų reikalavimų nesistoma. Bet ir šito darbdaviumi nesutikimo išpildyti. Jeigu žmonės priverstų streikuoti, tai čionai streikas laikytųs daugiausia dvi ar tris savaites, nes tos firmos dar nėra susiorganizavusios ir darbininkai lengvai galėtų laimėti streiką. Šitų firmų sutartis paliečia 61-ą kirpėjų skyrių ir 193-čią suvėjų skyrių. Taip jau paliečia ir tos skyrius, kurių kontraktoriai ima iš šitų firmų darbą.

Reikia priminti, kad alinimo (arba "praktavimo") sistema baigiamama naikinti unijos dirbtuvėse. Sulig 193 skyriaus delegatų pranešimo esanti dar viena firma N. W. Side, butent, Blumental & Frost, kuri išuodanti darbą į namus užbaigti ir toliaus norinti taip pat elgties. Bet Apskričio Taryba nutarė uždrausti tokiomis privilegijomis naudoties. Gal minėta firma ir nepasiduos geruoiu, bet šiam dalykė nusileidimų nebus. Mat, firma gauna darbininkų namuose, kurios daug pigiaus padaro darbą, negu dirbtuvėje.

RUBSIUVIŲ KOVA SU DARBDAVIAIS.

RUBSIUVIŲ JUNGTINĖS TARYBOS SUSIRINKIMAS.

Buvusiam balandžio 27 d. Hart, Schaffner & Marx darbininkų Jungtinės Tarybos susirinkime nutarta pasipriešinti firmos taktikai. Šitoj firmoj pradėjo eiti geriaus darbai. Sezonui firma paprastai priima labai daug darbininkų, taip kad labai trumpam laikui turi visiems užtektinai darbo, ir po kokių dviejų mėnesių turi vėl darbininkus atleisti. Tokiu budu pasidaro ilga bedarbė. Dabar darbininkai nori kontroliuoti firmą, kad nesamdytų perdaug darbininkų, ir turėtų ilgesniam laikui darbo. Ar tai galima bus padaryti, ateitis parodys. KORESPONDENTAS.

Devynis kartus nuo Kalėdų laiko spėjo apkulti savo žmogą Juozas Pilczakas, 8256 Bond str. Teismas pasiuntė jį palavinti savo spēką, skaldant akmenis.

Šešios mergaitės, sako, padėjusios akmenį po Metropolitan elevatoriaus traukiniu, taip kad traukinys nušoko nuo rėlių ir susidaužė. Policija dabar įieško tų šešių mergaičių.

200 lenkų ir slovakių išsiėmė pilietybės popieras, norėdami eiti karėn.

Didesnių algų nori Chicagos municipaliai teisėjai. Sako rinkimai daug painių pinigų.

Centinio telefono lyga yra susjorganizavusi Chicagoje ir sparčiai auga. Nori atiekti, kad telefonu galima būtų naudoties už peną, o ne už penktuką.

Vietos žinios.

GEGUŽĖS PARODA CHICAGOJE.

Daugiau kaip 7,000 žmonių dalyvavo parodoje.

Chicago socialistų surengtoji Pirmosios gegužės paroda gegužės 3 d. buvo didelė ir įspūdinga. Daugians kaip 7000 žmonių maršavo parodoje. Moteris ėjusios su vaikais ant rankų buvo vienas indomiausiųjų parodos dalykų.

Paroda prasidėjo nuo Ashland ir 12-tos gatvės ir nuėjo į Douglas parką. Parodoj buvo daugybė vėlvų su užrašais įvairiose kalbose. Daugiasia buvo parodoj rubsiuvių unijų įvairių skyrių. Žiūrėti parodos susirinko šaligatyiuose gal ne maiaus kaip 100,000 žmonių. Šimtai automobilių sekė parodą užpakalyje.

Paroda buvo surengta Socialistų Darbininkų Susivenijimo (United Socialist Workers). Paroda buvo išreikštas protestas prieš karę su Mexika ir prieš darbininkų skerdynes Coloradoj.

Demonstracijoj dalyvavo Socialistų Partijos lietuvijų skyrius ir rubsiuvių unijos lokalas. Lietuviai šioj demonstracijoj silpniausia pasirodė. Buvo vos 100 suvėrėm. Nezinoma kodel šią demonstraciją ignoravo L. Soc. Sąjunga.

Proto pažibos.

(Iš prof. Ch. Collin s Maksimų ir centre Reflekcijų.)

Gudrus žmogus, kaip mėnulis, rodo tiktai savo šviesią pusę.

Mažam žmogui nieko nėra didelio; dideliam žmogui nieko nėra mažo.

Mes retai atleidžiame tai, ko mes negalime užmiršti.

Niekad nedrumsk vandenio, kuriam manai žvejoti.

Streikas. Restoranuose.

Sustrelkavo keturi šimtai restoranų darbininkų ir darbininkių.

Pereitą pėnyčią dvidešimties Chicago restoranų darbininkės ir darbininkai metė darbą, pasirengę kovoti už didesnes algas ir unijos pripažinimą.

Mergaičių reikalavimai yra nedideliai. Jos nori, kad joms būtų mokama nors \$8 į savaitę, ir kad būtų duota viena diena savaitėje pailsio.

Streiko yra apimti restoranai: Knab'o, Powers'o ir Eftingo. Šitie restoranai randasi šiose vietose:

- Knab: 54 W. Washington St. 318 S. Wabash Ave. 185 W. Randolph St. 26 W. Monroe St. 24 E. Monroe St. 26 E. Adams St. 18 N. Clark St. 31 S. Dearborn St. 108 N. Dearborn St.

- Powers: 128 E. 35th St. 79 W. Randolph St. 202 E. 31st St. 3504 Cottage Grove Ave. 320 E. 47th St. 1314 E. 64th St.

- Efting: 73 E. 22nd St. 590 Rush St. 172 W. Harrison St. 1321 S. Michigan Ave. 4539 Broadway.

Reikia pasisaugoti, kad nėjūs į šituos restoranus valgyti, kol neužbaigsis streikas.

Knabo restoranuose iškro yra ne streikas, bet lokautas. Knabo sutartis su unija pasibaigė ir jis išvažiavo iš unijos darbininkės.

MOTERŲ PARODA.

Parodoj dalyvavo apie 500 moterų.

Chicago moteris gegužės 2 d. turėjo savo parodą. Apie 5,000 moterų dalyvavo parodoj. Baltose žvaigždėse kepuraitėse su flagais rankose ėjo karčivišku maršiu Michigan ave. nuo 21 gatvės iki Randolph. Kai kur karčiviškas maržas maišėsi su tango žingsniais.

Visa paroda buvo pasidalinus į dešimt divizijų, po keturius batalijonus kiekvienoj divizijoje. Pirmojo divizijoje jojo raitųjų moterų batalijonas, parodoš vadovės ponios Trout garbės sargyba. Raitosios moteris buvo reguliarėje sufragisčių uniformoje. Jojo, pilnai parodydamos, kad jos moka joti.

Trečioj divizijoje ėjo socialisčių moterų batalijonas. Socialistės turėjo po raudoną raštį ant rankovės. Pasipomėjo tuo, kad į savo ciles buvo įmajūsios ir vyrų.

Tarp paroduojančių buvo ir dabar sustreikavusios restoranų tarnautojos, kurias vėdė jų unijos prezidentė Carie Alexander. Moterų unijų lygą vedė R. Robins.

Prieš respublikonų moterų diviziją ėjo gyvas didelis slonius, respublikonų partijos emblema. Moterų parodos žiurėtų prisirinko koks 100,000 žmonių. Ties geres galve išlaisytų sėdinių parodos žiurėjo Illinois gubernatorius Dunne, Chicago miesto majoras Harrison, daugelis legislaturos atstovų ir kitų žymių politikierų.

PROSTITUCIJA.

Chicago policija vis tebe naikina prostituciją Chicagoje ir vis negali išnaikinti. Ant Chicago ave. į vieną valandą areštavo 35 moteris, įsiskaičiusius vyrų. Tokius areštavimus kartas nuo karto padaro Chicago policija tik tam, idant pasirodžius, kad jį ką nors daro. Prostitucija Chicagoj kaip buvo taip ir tebėra. Tik ji nėra kontroliuojama ir todėl yra pavojingesnė. Tečiau trumparegiai purtinai giriasi, kad Chicagoje jie jau naikinę prostituciją, panaikindami "red light" distriktą.

Chicago viešas knygynas pradės skaitytojams siųsti namo knygas pėta. Tai bus didelis patogumas.

TAI VADINAS LABDARYBĖ

Senai yra žinoma, kad Chicagoje, kaip ir kitur, labdarybei duodami pinigai nepasiekia tų, kuriems jie yra skirti.

Štai kas iširta apie vieną Chicago našlaičių prieglaudą, butent "White Hall orphanage." Šita prieglauda turi septynis aukų rinkėjus, kuriems duoda 50 nuosimėjų nuo jų surinktų aukų ir apmoka jų išlaidas. Šiais metais nuo sausio 1 d. iki balandžio 15 d. jie surinko \$1,171.14 aukų. Iš šios sumos kolektoeriai gavo nuosimėjų \$588.07 ir 409.29 buvo išmokėta jiems už jų išlaidas. Taigi našlaičių prieglaudai iš \$1,171.14 paliko liktai \$178.88.

PASIKESINIMAI NUSIZUDYTI.

Gegužės 1 d. netoli Polk ir Fifth ve. žmogus, įsiskojęs darbo ir negavęs, priejo prie upės ir šoko į vandenį. Praciviai pamatė ir subėgė ištraukti lar gyvą. Policija jį suareštavo ir nuvežė stotin.

Gegužės 2 d. netoli Harrison st. kitas žmogus šoko nuo tilto į tą pačią upę. Tapo vėl išgelbėtas ir nugabentas policijos nuovadon.

SENAS S.

UZPUOLIMAI IR APIPLĖSIMAI.

Chicagoje nuo naujų metų, t. y., į ceturčių mėnesių laiką, buvo 500 užpuolimų (haldup'ų), ir 2,000 namų ir krautuvių apiplėsimų. Plėšikų išiso-alminta nuo žmonių \$250,000. Šias skaitlines paduoda Chicago policijos raportai už keturius pirmuosius metų mėnesius.

Chicago policija neva buvo reformuota. Bet jokios policijos reformos ikišiol negalėjo sumažinti užpuolimų kaiciaus.

LAIMEJO STREIKĄ.

Kepėjų streikas, apie kurį buvo rašyta peritame "Naujienu" numeryje, tęsėsi tikrai tris dienas. Darbininkai laimėjo. Darbdaviai buvo priversti ne tikai pasirašyti po senojų kontraktų sąlygomis (8 val. darbo diena), bet da ir pridėti po \$1.00 prie algų.

LENKAS TEISEJAS.

Gubernatorius Dunne paskyrė Chicago municipalio teismo teisėju lenką Edmundą K. Jareckį vietoj atsisakiusio teisėjo F. Fak'o. Jareckis yra gimęs Lenkijoje, mokingsis Chicagoj. Buvo 16-o ward'o aldermanu.

Automobilius Adams Express kompanijos suvažinėjo Joną Maculowskį, vaiką 13 metų amžiaus, 3158 Emerald ave. Draiveris areštuotas.

J.Przyprawa, lenkų laikraščio "Zgoda" redaktorius, padavė teisman katalikų lenkų laikraštį už kriminalų šmeižimą. Reikalauja \$25,000 atlyginimo.

50 cigonų areštavo policija ties Rogers parku. Sako, tarp areštuotųjų cigonų prasiplatinusi skarlatina, ir jie su tuo slėpėsi.

Tavorinės stoties, kuri kaštuos \$10,000,000, statymo darbai jau prasidės. Pereitą pėnyčią išduota permitas gatvės darbamui pradėti.

Progresistai, arba bulmuzai, atsisakė susivienyti su republikonais. Senkančias rinkimais irgi skyrimum stalties kaudidatus.

Du laikraščiai už \$2.00

Prisiųsk mums \$2.00 Money Orderiu, o mes tamstai siųsim per išsius metus skandčius laikraščius: "Naujienu", kurios kaštuoja \$1.50 metams ir "Lietuvių žurnalą", kuris kaštuoja \$1.00 metams. Arba jeigu nepori "Lietuvių žurnalo", tai gali pasirašinti "Sakę", kurios kaina irgi \$1.00 metams. Tokiu būdu gausi \$2.50 vertės už \$2.00.

Siųsk savo užsakymnis tiesiai į "Naujienu" redakciją šiuo adresu:

"NAUJIENOS" 1814 SO. HALSTED ST., Chicago, Ill.

Chicago Liet. Chronika.

NAUJAS LIETUVIŲ ADVOKATAS.

Pirmą šio mėnesio dieną tapo užregistruotas Washington, kaip, Attorney at Law, Kazys Gugis. Tuo būdu Chicago lietuviai įgijo dar vieną savo advokatą.

KAZYS GUGIS.

Vietinius ir taip-pat tolimesniųjų kolonijų lietuvius, be abejonės, nudžiugins šis atsitikimas, nes Kazys Gugis yra plačiai žinomas žmonėms iš geriausių pusės.

Jisai jau senai yra pasižymėjęs savo darbu Amerikos lietuvių visuomenės dirvoje. Nuo daugelio metų, kuone nuo-pat pradėjęs organizuoti lietuvių socialistų judėjimo šioje šalyje, jisai buvo veiklus Lietuvių Socialistų Sąjungos (ankščiau "Partijos") narys. Jisai darbavosi taip-pat Amerikos Lietuvių Susivienijime, "Tėvynės Myletojų Draugystėje" ir senojoje moksleivių šelpimo organizacijoje, "Aušroje". Pastaruoju laiku jisai daug veikė didelėje Chicago lietuvių draugijų Sąjungoje, prie kurios priklausė netoli tris dešimtys susisėlimo, apšvietos ir kitokių draugijų ir kuopų; šiais metais jisai yra tos draugijų Sąjungos prezidentas.

Šioje vietoje tečiau ypatingai reikia pažymėti tas faktas, kad Kazys Gugis yra vienas svarbiausių "Naujienu" įkurėjų ir jų leidimo bendrovės prezidentas. Druange su kitais Chicago socialistais jisai suprato reikalingumą darbininkų laikraščio didžiausioje lietuvių kolonijoje ir pasiryžo būtinai išstiegti jį. Ir jisai agitavo žmones privatiskuose pasikalbėjimuose ir viečiuose susirinkimuose, dėgiojo, įrašė su draugais, galvojo ir vėl dėgiojo ir kalbino žmones ir pasiekė savo tikslo. Visi susipratusių Chicago lietuvių darbininkai prisidėjo savo trisus prie "Naujienu" įkurimo, bet turbūt daugiau už kiekvieną jų Kazys Gugis.

Indomus dalykas, kad visą tą platų visuomenės darbą jisai susepdavo atlikti, lankydamas mokyklą ir kartu uždirbdamas sau gyvenimą. Negana to: per dvejatą metų jisai ne liktai darbavosi įvairiose organizacijose, uždariau ir mokinosi, bet lankė tuo pačiu laiku net dvi mokyklas: Armour'o technologijos institutą (Armour Institute of Technology) ir teisių fakultetą universitete (Chicago Kent Collegium). Technologijos mokslo jisai ėjo nuo 1907 m., ir pabaigė pernai, gavęs inžinieriaus mechaniko vardą; o teisių mokslo nuo 1911 m. iki šių metų balandžio mėnesio galo.

Kito pavyzdžio tokio darbštumo, energijos ir gabumo reikia pajieškoti ne tikai pas lietuvius, bet ir kitose tautose.

Darbininkai gali pasidžiauoti tuo, kad tas gabus, energingas vyras ir vienas nedaugelio tikrai apšvietusių Amerikos lietuvių priklauso kum ir siela jų klesai. Buvo juk laikas, kada Kazys Gugis, atvykęs dar jaunu vaiku į Suvienytas Valstijas (1903 m.), kasė anglis ir dirbo fabrikuose sunkiausius darbus. Bet ir šandie, kada jam pavyko savo jėgomis prasimušti į priekį, jisai neketina pertraukti ryšių su darbo žmonėmis, ne, taip, kaip tuzinai vadinaujų mūsų "inteligentų", kurie vienur-kitūr gavę nuryti keletą mokslo trupinių, jaučiasi esą perdaug pra-

kilnų draugauti su darbininkais ir rūpintis jų judėjimo reikalais.

Dr. K. Gugis, kaip geras kalbėtojas ir gabus žmogus, žinoma, netruks užimti įžymią vietą advokaturėje. Bet mes tikimės, kad šitas darbas nutolins jo nuo tų idejų, kurias jisai su pasižentimu gynė ikišiol. Mes isitikime, kad jisai, kaip yra, taip ir bus darbštus socializmo veikėjas.

Ar nori uždribti Pinigus?

Mes turime išdribę naujus planus kaip padaryti greitai gerus pinigus liuosame laike.

Vienas agentas reikalingas kiekvienam mieste. Atsiųsk tuojau, kad buti pirmutiniu. Pirmutinis buna geresnis. Mažuose miestuose paskirsime tik po vieną agentą.

"NAUJIENOS"

1814 So. Halsted Street Chicago, Ill.

Telephone Yards 6789

A. J. Zukauskas MOTERŲ IR VYRŲ RUBŲ Siuvejas

Jeigu nori gauti gražiai pasiūtus drabužius, tai eik čionai, o tikrai busi užgančintas iš mūsų darbo ir prieinamos kainos.

3310 SO. HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

28-29 SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE SEIMAS IVYKIS WATERBURYJE, CONN. 24 IKI 30 d. GEGUŽES MĖN., 1914 metuos.

Šiuo krepčiamašči į visus S. L. A. narius, ypatingai į kuopų valdybės ir organizatorius, ir šlap geros valtos ir Susivienijimui užjauciančius žmones, kad, jie visi, sujungtomis spėkomis pasidarbautų per tuos likusius iki Seimui 2 mėnesius, idant galėtume pasitikti 28-tą-29-tą Seimą su didžiausiu džiaugsmu.

Nuo perelto Seimo Susivienijimas Lietuvių Amerikoje labai žymiai pakilo narių skaitlumi, bet mes norime dar auginti jį pakelti: NORIME PASITIKTI S. L. A. SEIMĄ SU 10,000 NARIŲ! Neįtam skaičių nelabai daug tetrūksta.

Supraskite, vyras ir moters! Nieko nėra negalimo tiems žmonėms, kurie dirba idejai. Stokite darban, prirašinėkite naujus narius, ir parodykite savo tautai, jog S. L. A. nariai esate verti didelės pagodos ir užsipneot su garbe nesiot tos organizacijos varda.

PAKILKITE, KAP VIENAS, O BUSIANTIS SEIMAS BUS MUSŲ DZIAUGSMO SUEIGAI!

Informacijų klauskitės S. L. A. Centro Adresas: A. STRIMAITIS, 307 W. 30th St., New York, N. Y.

J. J. Pikel Bros Geriausia Krautuve

Auksinių ir sidabrinų daiktų, kaip tai laikrodėlių, žiedų (šluobinių) ir britvų. Taipgi vyriskų ir moteriškų aprėdalu ir ceverykų, kuriuos parduodame pigiaus, negu kitose krautuves. Taipgi pristatome kuogeriausius muzikantus, del veselių ir balų. Mūsų krautuve randasi tarp Union Ave. ir Halsted St. and 18-tos gatvės.

K. J. PIKEL BROS.

718 W. 18th ST., CHICAGO, ILL. Telephone Canal 5641

Garsinkities "Naujienuose"

AR JUS SIUNCIATE PINIGUS I LIETUVA?

Jums apsimokės keleriopai siusti Pinigus per Valstybinį Banką.

Mes atsakome už pinigus pasiųstus per mus.

Pinigai siunčiami per šį Banką nueina i 14 dienu.

Atliekame viską mandagiai ir sąžiniškai.

Rubliu kainas.

Table with exchange rates for rubles to dollars. Columns include 'Už 5 Rublius \$ 2.60', 'Už 100 Rubl. \$ 51.80', and 'Už 1000 Rubl. \$ 518.00'. Rows list amounts from 10 to 90 rubles and their corresponding dollar values.

Prie kiekvieno siuntimo pridėkite po 2c.

Sulyginkite šias kainas su kitų agentų kainomis!

Taigi siųskite pinigus per

CENTRAL MANUF. DISTRICT BANK

1112 WEST 35TH ST. (BRIDGEPORT) CHICAGO, ILL.

Valstybinis Bankas. Kapitalas \$250,000.00. Visas turtas \$1,400,000.00.

Parduoda laivakortes. :: Prima pinigus taupinimui. :: Padaro visokius raštus.

Atliekame raikalus ir par laiškus. Lietuviškai kalbama.

Skyrčiau vedėjas, A. PETRATIS.

VALANDOS: - Nuo 9 ryto iki 4 po pietų. Subatomis iki 8 val. vakare.

Gegužės apvaisčiojimas.

L. S. S. 4-ji kuopa gegužės 1 d. buvo surengusi Pirmosios Gegužės šventės apvaisčiojimą Freiheit Turner salėje.

Zmonių buvo gruste prisigrudus pilna svetainė. Kalbėjo P. Grigaitis, "Naujienu" redaktorius. Jo kalbos žmonės klausėsi su didžiausiu intempimu. Žmonės nepaprasta buvo vietoj nuolat girdimų kalbų su visokiais pigiais špoceliais išgirsti rimtą gerą apmąstytą ir karštą kalbą. Kažinką naujo žmonės jautė jau pačia nebe juokai, nebe "show", prie kokio buvo pripratę, bet tikras "biznis", tikra apie svarbų realią dalyką prakalbą, po kurios reikia stverties darbo.

P. Grigaitis kalbėjo per du atvėjū. Pirmoj kalboj kalbėjo apie Pirmosios Gegužės reikšmę ir apie apskritus viso pasaulio darbininkų reikalus. Antrojo kalboj papasakojo apie Suv. Valstijų karę su Mexika, apie kapitolo karę su darbininkais Coloradoj ir pabrėžė, kokios yra Amerikos darbininkų užduotys šioj valandoj. Užbaigdamas antrą prakalbą, pasiūlė susirinkusiems priimti protesto rezoliuciją prieš Colorados skerdynes. Rezoliuciją mitingas vienbalsiai priėmė. Priimtąją rezoliuciją galutinai išdirbs tam tikras komitetas ir pasiųs kur reikia.

Be P. Grigaičio prakalbos buvo dar deklamacijų ir dainų. Deklamavo L. T. Bagdonaitė, P. S. Širvinskas ir 4-os kuopos draugė. P. Jakutis padainavo trejetą dainelių solo, akompanuojant P. Sarpaliū. Dainavo trys chorai: Soc. Vyrų choras, L. S. S. 81 kp. mišrus choras ir Laisvos Jaunuomenės choras, vadovaujant Kati-liui. Pabaigoj vyrų choras sudainavo "Marselietę". Aukų išlaidoms padengti buvo surinkta 18 dol. su centais. REP.

North-sidičiai socialistai parengė Pirmos Gegužės apvaisčiojimą, nedėlioje, 3 d. gegužės, Columbia svetainėje. Kalbėjo "Naujienu" redaktorius P. Grigaitis ir dainavo du žinomi Chicagoje chorai, L. S. S. 81 kp. mišrus choras ir Lietuvių Socialistų Vyrų choras, vadovaujant drg. Kati-liui.

Kalbėtojas apie pusantros suviršum valandos aiškino darbininkų šventės reikšmę ir darbininkų klesos padėjimą Suvienyotose Valstijose. Publika, kurios buvo pilna svetainė, klausėsi su didžiausia atida. Giliausi įspūdį į ją padarė ta prakalbos vieta, kurioje P. Grigaitis pasakojo apie kruviną Colorados angliakasių kovą su savo išnaudotojais. Chorai taip pat atliko savo uždavinį puikiai ir didžiai patenkino susirinkimą. Pirmininkavo drg. Repšis. SOCIALISTAS.

L. S. S. 22 kuopa buvo surengusi Pirmosios Gegužės apvaisčiojimą gegužės 1 d. Gavrilaviečiaus svetainėje. Žmonių buvo susirinkę gana skaitlingas būrelis. Buvo garsinta, kad programa susidės iš 12 punktų, bet, neatsilankius kankuriems veikėjams, kankurios dalys liko neįpildytos.

Kalbėjo A. Petratis ir J. Dargužis, kurie plačiai nupasakojo pirmosios gegužės reikšmę ir apskritai apie darbininkų judėjimą. Deklamavo p-lės Stikliūtė, Kislaukaitė (rusiškai) ir vienas kuopos narys (lietuviškai). J. Uktveris sakė monologą, žinoma, originališką, todėl be užvardžio. Monologas susideda iš šlykščių išsitarimų, kurie geriaus tiko burleskų teatre, bet ne pirmosios gegužės apvaisčiojime. Ant galo J. Uktveris sudainavo "Marselietę", publikai pritariant. Tai padarė neblogą įspūdį.

A. GIRDEJĖS.

T. M. Dr. No. 1.

Gegužės 3 d. Tėvynės Mylėtojų Draugystė No. 1 turėjo savo susirinkimą, A. Beržinskio salėje, 4600 So. Paulina st.

Draugija išreiškė savo nepasitenkinimą, kad Ch. L. Draugijų Sąjungos komisija atžagariai rengia spaudos atgavimo 10 metinių sukaktuvių apvaisčiojimą.

T. M. Dr. No. 1 išleidžia vieną savo nari, sergantį nepagydoma liga, į Lietuvą. Nariai jo kelionė liuosu noru sudėjo \$39.65 ir \$10 paskyrė iš draugijos kasos. SENAS S.

NEDALYVAUS.

Chicago Lietuvių Draugijų Sąjunga nedalyvaus spaudos atgavimo sukaktuvių paminėjime.

Ch. L. Dr-jų Sąjungos direktorių susirinkimas gegužės 5d. po ilgų svarstymų dauguma balsų nutarė nedalyvauti spaudos atgavimo dešimtmetinių sukaktuvių paminėjime, kurs yra rengiamas gegužės 10 d.

Sąjungos direktoriai jokiū būdu negalėjo susitaikyti su rengimo komisija, kuri atvirai stovėjo už šališkumą ir savo vienpusišką poziciją pasilikė iki galui. Komisija užsispyrė griežtai reikalauti, kad paminėjime nekaltintų "Naujienu" redaktorius P. Grigaitis. Direktoriai-gi laikėsi bešališkumo ir reikalavo, kad nebutų daroma jokiū skirtumo ir kad paminėjime keltbūt Chicago visų keturių didžiųjų laikraščių redaktorius ar jų ingaliotiniai. Bet komisijos užsispyrimas nebuvo perlaūžtas. Ji buvo sutikti, kad ir iš "Naujienu" kas nors kalbėtų, bet jokiū būdu ne Grigaitis. Toks reikalavimas buvo dar didesnis vienpusiškumas. Tai buvo jau ir vienpusiškasis ir ypatiškuumas. Direktoriai tokių reikalavimų negalėjo priimti, nes tuo būtų užsitraukę dėmę ant Sąjungos, kuri nori būti ir yra bešališka Chicago lietuvių kultūrinė įstaiga. Nenorėdami Sąjungon įleisti tokio negeistinio vienpusiškumo, kurs būtų gal ir pakenkęs Sąjungai, direktoriai nusprendė, kad Sąjunga turi visai nedalyvauti vienpusiškai rengiamame spaudos atgavimo sukaktuvių paminėjime.

Sekantiame draugijų atstovų susirinkime busi kalbėta ar turės Sąjunga surengti tikrą spaudos atgavimo paminėjimą, kuriame dalyvautų visi be skirtumo Chicago lietuviai. REP.

L. S. S. 4 kp. RENGIA PIKNIKĄ. L. S. S. 4-ji kuopa išrinko komisiją, kuri turės surengti krepšelinį puikniką dailioj vietoj, kur galėtų visi Chicago ir apiclinkių lietuvių socialistai ir jų posekėjai gražiai pasilinksmininti.

"Naujiuose" bus pranešta, kuomet ir kur tas piknikas bus parengtas. Tęsytkit. SENAS S.

DRAMOS DR-JA UZBAIGĖ SEZONA.

Dramos draugija sezoną užbaigė, vaidindama šv. Jurgio parap, salėje gegužės 3 d. trijų veiksmų melodramą "Užburti Turtai."

Šj veikalą Dramos draugija šiam sezoną pastatė antrū syk. Veikalas kaip tik tinka mūsų publikai: yra juokų, yra sentimentalų ašarų, žodžiū, geras "show". Šiuo sykiu Dramos dr-ja atliko šj veikalą daug geriaus kaip pirmuoju. Lidijos rolė, kuri aną syk buvo visai prazūdyta, kada ją lošė pirmu kartu scenon išėjusi meringaitė, šiuo sykiu pasirodė labai indomi, kad ją pasiėmė vaidinti tokia gabi aktorė, kaip p-lė M. Montvilūtė. Su tokia partnerka, matyt, smagiau buvo lošti ir kitai Dramos draugijos žvaigždei, p-lėi L. Žilviciūtei, Elenos rolėje, kurią šiuo sykiū ji atliko dar geriaus kaip pirmuoju.

J. Briedis kvailio Pranio rolėje ir šiuo sykiū buvo nepalyginamas. Jis šitą rolę stačiai yra sutvėpęs, ar jis pats jai yra sutvertas. Vargiai kas ir imituojt j galėtų,—taip puikiai jo yra apsvarslytas ir išdirbtas kiekvienas žingsnis šioj rolėje.

B. Vaitiekūnas, smuklininko rolėje, kaip visuomet, buvo indomus, gyvas. B. Vaitiekūnas, kokioj tik rolėje lošia, visuomet patraukia visos publikos domą. Tą galę jam suteikia didelis prityrimas scenoje.

P. Širvinskas yra dar jaunas scenos veikėjas, dar nespėjęs įsigyti sceniškojo takto. Ir jo balsas dar nėra paklusnus jo frankis. Mažai muzikališ, šiurkštus. Seno karcivio rolėje J. Širvinskas buvo geras; kankurios momentus atliko pagirtinai. Visos rolės betgi nešlaidė. Truputį permažes senumo parodė.

J. Sankūnas buvo mažai pobudingas. Jo vaidintasai Vladislovas išėjo gana palkas, nepažymus. Toks maždaug jis yra ir veikalė. Bet aktorium galima ir reikia panašūs veikalė nedatekliai palaisyti ir iš nevyko gyvą dalyką padaryti. Šiaip jau lošė J. Sankūnas gana gluotiniai.

J. Buragas buvo neblogas vargonininkas. Galėjo irgi padaryti jį daugiau pobudingu. Ypač daugiau reikėjo pabrėžti tą, kad jis yra intekmingiausias smuklininko patarėjas, o są-

vu keliu visume kame klauso savo dukters Lidijos.

Mažesnėse rolėse, Talirošo, feltfelio, rolėje Visbaras, Stepuko, pie-nišons, rolėje Davidonis, aktoriniai neturėjo daug kuo pasižymėti. Pastebėtina, kad sodiečių minios lošimas buvo gyvas, vaizdingas. Nesijautė, kad tai tik išėjė statistai, kurie nežino kas jiems daryti svenoje. Anaipol, matėsi, kad tai yra žmonės, gyvai užinteresuoti tuo, kas dedasi jų aulinkui.

Tokių vaidinimų, kaip šis, Chicagoje retai teesti. Žmonių betgi atsilankė labai nedaug. Dramos draugija turės nemažą nuostolio.

Sekantiame sezonui Dramos draugija nebekeitina imti tokių saliū, kaip šv. Jurgio parapijos ir Mieladziū, kurios brangiai kaštuoja ir neturi jokių patokytųjų lošinams. Neketina taipgi rengti vakarų su baliais. Baliaus nūo teatro nori atskirti. Rengdama tik vien teatrū ir rupindamosi tik tuo, kad geriaus veikalus atlikus, Dramos draugija tikisi atkreipsianti daugiau ir žmonių ir aktorių domos vien tik į dailę. REPORTERIS.

Tel. Drover 1924

Ona Jonikiene

AKUSERKA—MIDWIFE

3364 S. HALSTED ST., Kampas 34-10s CHICAGO, ILL.

AUSROS DIENINĖ IR VAKARINĖ MOKYKLA

Prima naujus mokinius visada. Sinaudokite savo laiką pasimokimui ir tuo pagerinsite savo gyvenimą. Mokinama angliū ir lietuviū kalbos, aritmetikos (rokindų), visokios šakos prekybiū ir technikos mokslų. Laiskas nuo 9 val. ryto iki 5 po pietų (dienomis) ir nuo 7:30 iki 10 val. vak. (vakarais). Mokytojai parinkti. Užmokėstis mažai.

3149 S. HALSTED ST., CHICAGO.

Telephone Yards 5834

DR. P. G. WIEGNER

GYDYTOJAS

3337 S. MORGAN ST., CHICAGO

ADOMAS ir JIEVA

Katik išėjo iš po spaudos nauja knygelė 32 puslapių

ADOMAS ir JIEVA

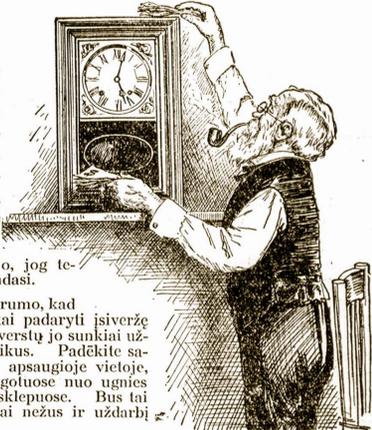
SU PAVEIKSLAIS

Kiekvienas žinome seną pasaką apie mūsų pratevius, wienok šita nauja pasakaitė geriaus išaiškina ir paveikslais nurodo sutvėrimą ir gyvenimą pirmųjų žmonių.— Labai užimanti ir žingsėdi kiekvienam.

Prisiųsk mums 10c arba dešimtuką į konvertą, o tuojaus prisiusime tamistai šitą naują knygelę.

"NAUJIENOS"
1841 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kur inteligentiškas vyas, miręs staigia (netikėta) mirčia sulaukęs senų 76 metų savo namuose, sunus rado daugiau \$2,000 popieriniais pinigais ant seno laikrodžio, kurie stovėjo ant medinės šepelės prie pečiaus, netoli visa naikinančios ugnies.

Nė jo žmona nežinojo, jog tai tiek daug pinigų raudasi.

Nereikalinga daug gudrumo, kad atspėti, ką galėtų plėšikai padaryti isiveržę namuose, i ką ugnis paverstų jo sunkiai uždirbtus sutaupintus skatikus. Padėkite savo sutaupintus pinigus apsaugioje vietoje, pancieruotuose ir apsaugotuose nuo ugnies ir plėšikų, mūsų banko sklepuose. Bus tai dviguba nauda ir pinigai nežus ir uzdarbi duos.

Mes mokam po 3 nuosimčius metams už sudėtus pas mus pinigus.

AMERICAN STATE BANK

Priziurima Valstijos ir Banku susivienijimo.

1825-1827 Blue Island Ave Chicago.

Pas mus sudedami Suvienytų Valstijų pašto bankų pinigai.

Kapitalas ir indeliai sieke viršaus 2.300.000.000.00

Pirmininkas JAN KAREL Kasininkas J. F. STEPINA

Atidarytas nuo 8:30 iki 5:30, vak. Panedėlio ir Pėntnyčio vak. iki 8:30.

EMILE ZOLA

DARBAS

J. ILGAUDO SPAUSTUVĖ

Knyga, kuria skaitysi Neatsitraukdamas

Del to kad šj knyga vaizdiausia aprašo Pragarą, kuriame ne velniai, bet darbininkai gyvena.
Del to kad ši knyga Pragarą paverčia į Rojū.
Del to kad ši knyga sujudina mintis ir jausmus, kaip nei viena kita.
Del to kad ši knyga yra parašyta didžiausio sviete naujos gadynes rašytojo Emilio Zola.

Eik iš Pragaro in Rojū,

Skaitydamas šitą puikiausią knyga Emilio Zola romaną

DARBAS

Jeigu dar neturi, pasirupink kuogreičiausia kur-nors gauti tą knyga.

Kaštuoja 75c.

Klausk: Emilio Zola romanus "DARBAS" Išleido J. Ilgaudo spaustuve.

Greičiausia tą knyga galėsi gauti iš "Naujienu" Redakcijos, 1841 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Atsakymas "Teisybes Myletojai".

"Lietuvos" No. 18 tilpo "Teisybes Myletoju" korespondencija is Englewoodo apie tai, kad nepavyko cia suverti korporacija. Sioj korespondencijoje "Teisybes Myletojas" dar tebelieja krododilio asaras, kad Tėv. Myletoju draugija keletas menesiu atgal atmetė vieno draugo sumanymą rengti vakarą su perstatymu.

To "Teisybes Myletoju" kelias menesias pasiveline prikaisiojimui ir daugumos draugiju nariu ispravardziaivimai visu nera teisingi.

Dalykas buvo toks. Menesiniame minetos draugiju susirinkime sumanymas rengti vakarą su perstatymu buvo priimtas tik su ta islyga, kad surengimo islaisdos nesiekis augsciau \$40 ir kad svetaine bus atsakanti. Buvo isrinkta penki nariai komitetai isirti kokios bus islaisdos ir apziureti svetaine. Auzurėje svetaine, komiteto nariai atrado, kad vieta visai neatsakanti, ir atrado, kad islaisdos bus daug didesnes kaip manyta. Komiteto nariai vieni sake, kad rengti vakarą, o kiti, kad ne. Visi sutiko atiduoti pacia draugijai nuspresti. Extra susirinkime draugija, paemus atidon komitete pranesimą, kad svetaine nepatanki, kad joj nera nei vienos scenerijos ir kad islaisdos bus daug didesnes, dauguma balsu atmetė sumanymą rengti vakarą.

Dabar "Teisybes Myletojas" prikaisioja didzijumai draugiju nariu ir isvadina juos "agitatoriais", kad jie "isradę" sumanymą. "Teisybes Myletojas" su keletu savo bicuoliu norėjo lositi visai be scenos. Matyt, ju supralinai veikalui sulotisi nereikia jokiu apyvostu, uztenka kad ir dirvon pasistatyti stala ir pot kresly, ir jau galima lositi. Juokinga, kada balsivysu imasi kraiciais darbo, arba kraiciaus balsivysu.

Tas "rasytojas" toliaus savo korespondencijoje rašo, kad svetaine vakarui buvus paimta ir veikalas paskirta. Tai yra melagystė. Svetaine tik buvo apziureta, o apie veikalą paskyrimą nei tapė nelajo. Matyt, ir pats korespondentas nežino, kad neisvardino. Korespondentas nežino nei pirmininko pavardes: rašo Jonelis, o yra Janulis.—Tai kam dar kisa šaukštą ne į savo bliudą. NARYS.

Nepristatyti laiskai.

Zemiau spausdiname surasė lietuviu laiskų, atėjusių is Lietuvos, bet del adresu neatsikumo nepristatyti ju adresantams (kurieems jie buvo sigisti). Jie guli vyriausiam miesto krosos skyriui. Kas ras savo vardą ir pavardę tame laiske surašę, tas tegul tuoj nueina į Main Post Office ir karidoriuje is Clark gatvės, 173 kambaryje, paklausia "pagarsinto laisko" (advertised letter) paduodant savo vardą ir pavardę taip, kaip jie parašyti suraše, ir nurodant, listas is kurio isai paimitas, buvo paskelbtas balandžio (April) 25 d. 1914 m.

- 1 Abarowicz Kamira
2 Annaris Heri
3 Balhisis Feliks
4 Bartaus Antanas
5 Bartkus Tony
6 Benskus W
7 Bickus Juzapas
8 Bilams Jan
9 Brehins Wiktorija
10 Bukauskis J
11 Bulkus Anton
12 Bykus Willem
13 Danzgas Antanas
14 Dombzawskis Jonas
15 Donauskis J
16 Dowiall Maria
17 Gajzinas J
18 Grudis Kazimieras
19 Gamalibwkas Frank
20 Islinskis Walenty
21 Jackunis Boleslaw
22 Jonikas Mikij
23 Jorzeris J
24 Kibort Mary
25 Kindasis Bernardas
26 Kisileus Antanas
27 Klimavicius Ignacius
28 Klusas Stanislaw
29 Kukielas Juzef
30 Kulovitas Theozija
31 Kupusius Antanas
32 Linkewacius Mikolas
33 Lukpetris Kazimer
34 Lukozzius Augustis
35 Marcinkevics Stan
36 Mickelinas Kasimer
37 Mikalanzkis Anton
38 Miszeka Anna
39 Morozas Stanisla
40 Navickis Ivan
41 Panagiotis Matele
42 Perlis S
43 Petkelas Simone
44 Petrauskis Wicenty
45 Petraitis Hugent
46 Pocius Marta
47 Pocius Joe
48 Pocius Juzapas
49 Poelis Juzupas
50 Rejgis Feliks
51 Rohanskis Micula
52 Ruibis Leonaras
53 Saplatavine Anne
54 Simulis Stanisla
55 Shuas Helena
56 Slankis Spantilas
57 Slankis Allogas

1002 Stokaitė Jufiana
1015 Sutkaicia Tekla
1017 Suminias Kasimer
1058 Trimkus
1076 Turmas Faverius
1079 Tuzas Jozef
1098 Wagnerius Adomas
1099 Waznomis Antonis
1103 Walickis Kostant
1109 Warkalis Ann
1113 Wafilionis Jonas
1135 Wilmas Juffan
1159 Woskewicz Anna

Pranesimas Skaitytojams.

Kiekvienas metinis skaitytojas gali prisijusti savo pajieskojima giminiu ar pazystamų "Naujienu" redakcija, o ju apgarsinimas bus vieng kartą paskelbtas DOVANAI.

Teisiu Skyrus.

Vedėjas Advokatas K. GUGIS
127 N. Dearborn St., Room 1122-24
CHICAGO, ILL.

Tiems "Naujienu" skaitytojams, kurie kreipsis prie manes kokiu nors klausimu teisės dalykuose, as noriu duoti sekanti paaiskinima: AS mielai davinesiu jiems atsakymus siame skyriuje, apie ka bus galima. Bet yra dalyku, kuriu vietas svarstymas laikrastyje galėtu užkentti jo paciatiemius žinomems, tokiais reikalais jau kreipsi prie manes keletas žmonių. Todel as prašau, nesant man apie dalykiu, kuriu vietas galėtu nepaprėdę, jidi krosos ženklo, kad galėciau duoti atsakyma laiskui.

Laiskai užsilikę "Naujienu" ofise:

- 1) Jos. Banda
2) St. Banda
3) P. Britanas
4) Ona Balciuniute
5) J. Bukinis
6) Andres Jersh
7) J. Jenevskis
8) Ant. Kolosky
9) J. Mikewiczius
10) E. Mockus
11) W. Putrius
12) Cel. Plipodis
13) G. Paulikas
14) Leopold Welsant
15) S. Zalesky

Jeigu augsciau pamintieji asmens bėgyje 8 dienų neatsims savo laiskų, tai ju laiskai taps perduoti krosai.

Soc. Partijos Chicago's Latvų Skyrus
SEKMAIDENYJ, 17d. GEGUZIO, 1914
GEGUZINJ PIKNIKA
Bergman's Grove (darže)
Riverside, Ill.

SOKIAI
Ivairus zaislai su dovanomis, Prudzia 11 v. ryto, haigais 8 v. vakare. Izanga 25c. kiekvienam. Grajis drg. A. Hermano orkestra. Sirdingai kviecia visus Renginio KOMITETAS.

P. S. Parankiausia vaziuoti į mietaus daržą Ogden ave. arba 22-24 iki Crawford ave. (40th ave.) iki La Garage kary, kurie nuvežė iki daržu.

Gražus Teatras.

LIEUVIŲ JAUNIMO RATAELIS
"DU BROLIAI" keturių veiksmų drama, nedidelio, gegužio 24-tą d., 1914 m. Sv. Jurgo Parapijos Svet., prie 32-40 place, ir Anburu ave. Perstatymas prasidės 7:30 val. vakare lygiai.

Veikalas "DU BROLIAI" yra paimtas is Lietuviu amerikieciu gyvenimo, cia pamatysite koki skiliumu gali padaryti tarp dvejy broliu, isaugintu po vienu stogu, isaukletu per vienus tevus, bet isvaizivus į Amerika, vienas brolis papuola į bloga draugyste, pradeda gerti, ir kaip baistai užsibagina joje angtai išvaizija atelcis, antras gi brolis išsirenka su siurą takteli, visomis pastangomis pastovei kariuonia su tamsumu ir degtine, užsitikrina sau augsteno laisvimo. Cia turėsite progą išsiruti sudarkyta lietuviska kalba, kuri lietuviui greitai paseka atvažiavę į Ameriką. Užtikriname, jogei jau visiems gerai žinomi artistai scenos mylėtojai LIETUVIŲ JAUNIMO RATAELIO pridės visus pastangas, kad padaryti šitą vakarą dailiu, žymiu ir pamokinančiu. Dar turime priiminti, jogei Lietuviu jaunimo Rataelis, pringia visus naujas scenerijas, kurios labai didziai pagrazins lošima, darys scena realiska ir įspudinga.

Kviečiame atsilankyti kuoskaitingiausiai. Lietuviu Jaunimo Rataelis.

L. S. S. 22-ros kuopos menesinis susirinkimas atsilbus Nedėlioje, Gegužio-May 10, 1914. Freiheit Turner Svet., 3417 So. Halsted St. Izanga 25c ypatai. Salė atsilarys 4 val. po pietu. Programa prasidės 7:30.

Neužmirškite, kad nevienu žmogyste nebuvo surengus tokį gražų vakarą kaip dabar kad bus. Dabuos 3 geriausi Chicago's chorai: L. S. S. 81 kp. choras, Chicago's L. S. V. choras, L. J. M. D. choras. Bus smarkiausias lietuvis kalbotojas ir Milwaukes, kunigo Bimbos pamokslas. Tas vienas vertus dolerib isigirti, ir daugiaus bus gražiu Monologu ir Deklamacijų, kurios isipildys geriausi Chicago's artistai. Po programai bus lengvus sokiai, o muzika bus kuogeriausia. Kvieciam kuoskaitingiausiai atsilankyti, nes balsus paskatins tave gražus vakaras šio gerono. Kviecia visus KOMITETAS.

SKAITYKITE IR PASILAIKYKITE LIG LAIKU!

Pulkiausiai balsus su programu, surengtas Lietuvos Draugystės Nedėlioje, Gegužio-May 10, 1914. Freiheit Turner Svet., 3417 So. Halsted St. Izanga 25c ypatai. Salė atsilarys 4 val. po pietu. Programa prasidės 7:30.

REKALAUJAME JAVIEŠIOS AMERIKONOS MERGINOS į 5c ir 10c krautuve. 4602 WENTWORTH AVE.

DR-JOS "TEVYNĖ LIETUVOS, MYLETOJU" Valdybos viršinkinai.

- Pirmininkas: B. Janulis, 8436 Vincennes Ave. Pirin. pagalbininkas: St. Barzda, 8427 Kerfoot Ave. Raštininkas: protokolų: B. Diliminas, 8430 Vincennes Ave. Raštininkas duokliu: J. Kriščiunas, 8430 Kerfoot Ave. Rašt. duokl. pagalb. T. Binkis, 3144 Kerfoot Ave. Izdininkas: J. Baukus, 8428 Vincennes Ave. Duoklerinkai: J. Marozas, 8437 Gilbert Cl. M. Žizūnas, 8400 Kerfoot Ave. Marsalka: J. Gvergzdis, 8409 Kerfoot Ave. Susirinkimams atsilbus pirma subug kiekvieno menesio Jono Baukaus svetaine, 8430 Vincennes Ave., Chicago, Ill.

LABAI PIGIAI Parsiduoda namas ant Lowe Ave. ir 37-to St., namas geram padėjime. Gyvena 4 šeimos, randos nesa 30 doleriu ant menesio. Tikrai 2100.00 dol. Kreipkitės pas CHAS ZEKAS 186 N. La Salle St., Room 214, Chicago, Ill.

Turtas yra žeme. Didžiausioje lietuviu kolonijoje, Wisconsin valst., žeme labai gera metoli nuomeliu ir gėdėtinu, pariduodame isdirbus farmas su namais ir neisdirbus žemes, pigiai ir ant lengvu ismokėjimu. Perketame žeme duodame darba, kurie tik reikalauja vienas ar žemę. Nereikia turėti daug pinigų vaziuoti ant farmos gyveniti. Atsilauk tuojaus, o gausi žemes žemlapius dovanai. Perketamiems apmokame kelionės kaštus. CHAS. ZEKAS & CO. 186 S. La Salle St., Room 214, Chicago, Ill.

DR. K. DRANGELIO DANTŲ GYDYKLA 3261 SO. HALSTED STREET Prieš 33-ę gatve CHICAGO Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakare. Nedėliomis pagal sutarimą.

Atėik ir pamatyk LARKIN & JONAITES Parduoda namus, lotus ir farmas. Skolina pinigus, taipgi randavoja ir išsivina namus ir rakamžes. Pas mus visada rasite ant rakpos bargaty parduodamų namų. 3239 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Kiekvienas gali buti Farmeriu. Siaurinėje Lousianajo, vietoje, kitiu gamta turtingai apdovanoto, atsirado nauja lietuviska kolonija. Vaisinga žemė yra prie gelezinkelio ir prie miestu. Vieta labai puiki. Klimatas sveikas ir malonus. Prekes labai mažos ir išlygos mokejime priimanomis ir biedniausiam žmogui. Nerepalisk progos tapli nepri gulningu ir tuojaus kreipkis artimesnis žinomis pas: A. VISBARAS & Co. 3112 SO. HALSTED ST., Telephone Yards 3159 CHICAGO, ILL.

SIS MILZINISKAS VIDURMIESCIO BANKAS DARSI VIS LABIAU IR LABIAU LIETUVIŲ BANKAS. Tarp 35,000 šio Banko depozitoriu yra didelis skaičius lietuviu. O tai todėl, kad žmones jau emė susiprastai, kad tik vidžios priziurimi bankai gali užtikrinti saugumą pasidėty ju pinigų. Gi šis Bankas yra po valstijos valdžios prieziura, o jo kapitalas ir pervasis daugiau kaip 4 MILIJONŲ DOLERU. Suvienytu Valstiju, Illinois valstijos ir Chicago miesto fondai randasi siame banke sudėti. Mokama 3 nuosimėiai metams. Turinties reikalau su šiuo banku lietuviams visados mietai patarnauja mūsų reprezentantas p. A. EALIS. Bankas atidarys kasdiena nuo 9 ryto iki 3 val. po piet. STATE BANK of CHICAGO Kampas La Salle ir Washington Sts.

Didelis Dovanos. Duodamos "Naujienu" skaitytojams per išlidas du menesius; nuo pradžios Gegužio iki Liepos 1d. 1914. Dabar pukiiausiu progą kiekvienam skaitytojui įgyti DOVANAI Labai reikalingas ir niekur dar negaunamas naujas knygas. Gal isisteigti sau puikų knygyneį už dyką. Štai kokios dovanos duodamos: 1) Kas prisijus 1 naują metinį skaitytoją gaus knygu dovanai už 25c. 2) Kas prisijus 2 naujus metinius skaitytojus gaus knygu dovanai už 50c. 3) Kas prisijus 3 naujus metinius skaitytojus gaus knygu dovanai už 75c. 4) Kas prisijus 4 naujus metinius skaitytojus gaus knygu dovanai už \$1.00. 5) Kas prisijus 5 naujus metinius skaitytojus gaus puikia skyrine pinigų mašnelę su vardu ir pravardę ispausčia auksu. Šita mašnelė dirba is geriausias skuros; ji laikys vis amžiu. Joje yra vietos pinigams sudėti, kortelėms susidėti, kalendoriui ir knygelei užrašams. Šitokios gero darbo ir geros skuros mašnelės negausi be \$1.25 ar is daugiau. Bet užrašydamas "Naujienu" ju gausi uždyką. Tik prisijus 5 naujus skaitytojus, o šita mašnelė yra Tavo. Šitos dovanos bus duodamos tik per du menesiu laiko, t. y. iki Liepos 1d. 1914. Juo greičiau užrašys kelis naujus skaitytojus, tuo greičiau gausi savo dovaną. "Naujienu" yra naujas ir plgus laikraštis. "Naujienu" lengva užrašyti užtai pasukubiliu prisijusti tiek skaitytoju kiek nori gali dovanų. Siusk kartu ir pinigų su vardais skaitytoju šiuo adresu: "NAUJIENOS" 1841 SO. HALSTED ST., Chicago, Ill.

ADOMAS KAZAKEVICIUS pasilankys šiedje dienose apglinkėse Rockfordo, Ill. T. DUNDULAS pasikirts generalisku agentu Westville, Ill. ir apglinkėse.

Didelis Dovanos. Duodamos "Naujienu" skaitytojams per išlidas du menesius; nuo pradžios Gegužio iki Liepos 1d. 1914. Dabar pukiiausiu progą kiekvienam skaitytojui įgyti DOVANAI Labai reikalingas ir niekur dar negaunamas naujas knygas. Gal isisteigti sau puikų knygyneį už dyką. Štai kokios dovanos duodamos: 1) Kas prisijus 1 naują metinį skaitytoją gaus knygu dovanai už 25c. 2) Kas prisijus 2 naujus metinius skaitytojus gaus knygu dovanai už 50c. 3) Kas prisijus 3 naujus metinius skaitytojus gaus knygu dovanai už 75c. 4) Kas prisijus 4 naujus metinius skaitytojus gaus knygu dovanai už \$1.00. 5) Kas prisijus 5 naujus metinius skaitytojus gaus puikia skyrine pinigų mašnelę su vardu ir pravardę ispausčia auksu. Šita mašnelė dirba is geriausias skuros; ji laikys vis amžiu. Joje yra vietos pinigams sudėti, kortelėms susidėti, kalendoriui ir knygelei užrašams. Šitokios gero darbo ir geros skuros mašnelės negausi be \$1.25 ar is daugiau. Bet užrašydamas "Naujienu" ju gausi uždyką. Tik prisijus 5 naujus skaitytojus, o šita mašnelė yra Tavo. Šitos dovanos bus duodamos tik per du menesiu laiko, t. y. iki Liepos 1d. 1914. Juo greičiau užrašys kelis naujus skaitytojus, tuo greičiau gausi savo dovaną. "Naujienu" yra naujas ir plgus laikraštis. "Naujienu" lengva užrašyti užtai pasukubiliu prisijusti tiek skaitytoju kiek nori gali dovanų. Siusk kartu ir pinigų su vardais skaitytoju šiuo adresu: "NAUJIENOS" 1841 SO. HALSTED ST., Chicago, Ill.

Joseph Szkutas MOTERU IR VYRU RUBU SIUVEJAS 3106 SO. HALSTED STREET Chicago, Ill.

Farmos! Didžiausioje lietuviu kolonijoje visoje Americoje, Michigan valstijoje, kur jau yra 210 lietuviu farmaru, šioje kolonijoje turu parviamu dabu dirbtu su traktoriu farmu, visosko, didesniu ir visokiu islygu ir veres, nuo 30 akras ir branžius. Turu daugybę žemes dar neisdirbus, kurie lietuviu geros žemes žemės, kuria parduodu, visosko didumo plotais, nuo 80 iki 825 akras. Parduodu ant lengvu ismokėjimu kaip kos nori. Kasir turinti is 50 gali paimti žemes skyrę 40 akrai ant ismokėjimu, o likusiu šluog gali imkoti per 6 ar 10 metu, kaip kam urant kiaus; o kas moka gatavai, tai jau duoda, ne 3 nuosimėiais pigiau. Atvažiuok lietuviu žemes, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nediubius. O jeiu patiks, nusipraksi is busime ikalinytas, ir pasivyvys lietaus negu miecle. Baskie tuojais ant padeto adreso, o gausi knygule gaus nevasaryje, o galės pasirašyti kuo geriausia, farmu suju savo noru, galėsi prabuti pas mane iki farmos kelias dienas ir visa savo akimis pamatysi, kaip isdirbsi toki žemę, koki kamtat patiks. Kam pribrisi ir PEACOCK, MICH., tai telefonui man, o as atvažiuosiu su automobiliu ir apdrosyvis visas vietas ir visas žemes, kaip farmas, lotus ir nedi

Plėšrusis kapitalizmas.

Šių metų Gegužinė Sventė Suvienytose Valstijose virto energingu darbininkų protestu prieš kapitalizmo žmogžudības.

Svarbiausios kalbų temos, gegužiniuose susirinkimuose buvo karė su Mexika ir angliakasių skerdynės Coloradoje.

Kaip vienas, taip ir antras dalykas paliečia svarbiausius šios šalies proletarijato reikalus, todėl naturalis yra daiktas, kad juodu atkreipė į save darbininkų dėmesį.

Mexikos karė jau nunėsė keletą dešimčių gyvasčių ir gresia sunaikinti jų nesuskaitomas daugybes, jeigu susipratusių darbininkų balsas neprivers Amerikos valdžios padėli ginklus. Ji gresia keletui metų sustabdyti socialį progresą ir sustiprinti visus atžagareiviškuosius šalies elementus. Ji siulo Suvienytooms Valstijoms dar didesnį pramonijos ir vaizbos sustojimą, dar didesnį nedarbą, dar daugiau vargo darbininkams.

Colorados kovoje darbininkų klesą yra jau dabar viena tiesioginiu būdu užinteresuotųjų pusių. Tenai kapitalas grumiasi su darbu, kapitalistų bernai su streikuojančiais darbininkais. Streikininkų pergalejimas arba pralaimėjimas Coloradoje bus viso Suvienytojų Valstijų proletarijato pergalejimas arba pralaimėjimas.

Ir kad tai yra taip, kad Colorados atsitikimai paliečia ne vien dalyvaujančius streike angliakasius, bet ir visus šios šalies darbininkus,—tatai parodyti pasistengė patys kapitalistai. Jų atstovas, John D. Rockefeller'is, sutiko išpildyti visus streikininkų reikalavimus, išimant tikta vieną: DARBININKŲ UNIJOS PRIPAZINIMĄ.

Atsisakydami pripažinti angliakasių uniją, Colorados kapitalistai apreiškė savo pasiryžimą neduoti darbininkams kilti apskritai,—neduoti, kad bent vienas jų laimėjimas kovoje su išnaudotojais būtų tvirtas ir pastovus.

Ne tik tai turinčioji du milijonu suviršum narių Amerikos Darbo Federacija, prie kurios priklauso angliakasių unija, yra užinteresuota tame, kad Colorados streikininkai pergalėtų, bet ir visi Amerikos darbo žmonės. Nes teisė organizuoties yra pamatinė darbininkų teisė; be unijos, be organizacijos jie negali nė žingsnio žengti pirmyn.

Kaip Mexikoje, taip ir Coloradoje apsiereiškė tos pačios kapitalizmo ypatybės: nepašalinamas godumas ir plėšrumas.

Mexiką Suvienytojų Valstijų kapitalistai nori užgrobti, kad turėtų naują dirvą savo biznui vartoti. Užkariavę tą šalį, Amerikos pramonininkai galėtų be muilo, gabenči mexikiečiams savo tavorus; galėtų steigti tenai naujų pramonijos įstaigų, kuriose mažai kulturingi mexikiečiai dirbtų pigiaus, negu Amerikos darbininkai,—ir pigiai pagamintuosius išdirbinius galėtų be muilo gabenči į Suvienytojų Valstijų rinkas.

Mexikos užkariavimas reiškia mūsų kapitalistams naujus pelno šaltinius.

Tuo tarpu Colorados užkariavimas, pergalejimas streikuojančiųjų angliakasių reiškia tiems kapitalistams, senųjų jų pelno šaltinių išgelbėjimą. Jeigu jie laimės, tai darbininkai ilgam laikui neteks vilties pagerinti savo gyvenimą. Jie turės dirbti tokiomis sąlygomis, kokias teiks duoti iš savo malonės kasyklų kompanijos.

Kapitalistų PELNAS tečiaus stovi centre ir Mexikos ir Colorados atsitikimų. Del jo Suvienytojų Valstijų valdžia pasiuntė kareivius į Mexiką: del jo valstijos milicija ir kasyklų sargai užpuolė streikininkus Colorados laukuose. Del kapitalistų pelno tapo paaukautos žmonių gyvastis, žuvusios Mexikoje ir Coloradoje.

Ir tai nenustabu. Nenuostabu, kad kapitalistų naudai aukaujamus žmonių gyvastis. Ir nenuostabu, kad kapitalistų nauda reikalauja jų aukų.

Kapitalas iš prigimimo yra plėšrus sutvėrimas. Jisai tunka ir gyvena iš žmonių skriaudos. Jisai yra skriaudimo įrankis. Jisai yra įskunijusi žmonių skriauda.

Jisai visai negalėtų gyvuoti, jeigu nebutų skriaudžiami darbininkai. Ir jisai negalėtų augti, jeigu darbininkai tolyn nebutų skriaudžiami vis daugiau.

Bet prie konkurencijos tarpe kapitalistų, pats KAPITALO AUGIMAS tolyn vis labiau darosi būtina jo gyvavimo sąlyga. Kapitalistas, kurio turiai neauga, neišlaiko lenktynių su kitais kapitalistais. Todėl, jeigu jisai nenori prazūti, jisai turi iš paskutinosios stengtis didinti savo pelną ir platinėti biznį. Jisai turi spauti darbininkus, kad kiek galint pagiaus ir daugiau pagaminus prekių, ir jisai turi ieškoti naujų rinkų, kad išpardavus tas prekes.

Kapitalas auga, engdamas savo šalies darbininkus ir plėšdamas svietimas šalis, bet augdamas, jisai įgija vis didesnį palinkimą engti ir plėšti.

Karės ir darbininkų žudymas yra būtinos kapitalizmo plėtojimosi pasekmės.

Kapitalas auga, engdamas savo šalies darbininkus ir plėšdamas svietimas šalis, bet augdamas, jisai įgija vis didesnį palinkimą engti ir plėšti.

Karės ir darbininkų žudymas yra būtinos kapitalizmo plėtojimosi pasekmės.

Suvienytojų Valstijų darbininkai todėl, apvaikšiodami Gegužinę Sventę, protestavo prieš vieną kitą netikėtai žiaurų kapitalistų darbą, bet—prieš pačią žiaurumo ir žmogžudybės SISTEMĄ, kuri viešpatauja šiandien.

Siais metais tikta aiškiaus, negu kuomet nors ta sistema parodė savo plėšrųjį pobūdį. Todėl šių metų gegužinėse demonstracijose ir susirinkimuose garsiaus, negu kuomet nors, skambėjo susipratusių darbininkų balsas, šaukiąs savo draugus į kovą su kapitalizmo tvarka.

Tautininkai ir klerikalai.

Klerikalų organas "Draugas" padarė naują ataką ant tautininkų. Kalbėdamas apie tautiskąjį susivienijimą, jisai priėjo prie to išvedimo, kad gerienis katalikams tas susivienijimas esąs netinkama organizacija, ir patarė jiems į jį neiti.

Tautininkus labai stebina šitokia "Draugo" taktika. "Lietuva" atsako nepaprastai aštriai ir "Draugo" išvadžiojimus. Ji sako, kad "Draugas" šaukiąs lietuvių ir pragaištingą naminę karę, iš kurios nebūsią naudos nei katalikų nei tautybei, ir jį, š savo pusės, ragina katalikus neklaušyti "Draugo" palarimų.

Ką reiškia šitie kivirčiai mūsų dešimčiųjų eilėse? Kodel jie dabar staigū iškilo po to, kai tautininkai su klerikalais buvo taip ilgai išgyvenę draugiškam sutikime?

Daugeliui išrodo, kad visa kivirčių priežastis tai naujo "Draugo" redaktoriaus, kun. F. Kemėšio, smarkumas ir neprityrimas. Jisai nepažįstas Amerikos lietuvių santykių ir nemoka kaip gražiai laikytis su kitokių nuomonių žmonėmis, kaip nebašnikas kun. Kaupas. "Lietuva" todėl išreikšia vilį.

... kad tie, kurių narsumas liejasi per kraštus ir kurie nori buti naujai kovos ir pestynių, pagyvenę truputį ilgiau ir susipažinę su Amerikos lietuvių praeitimi ir dabartimi, pamatys ir persitikrins, kad anasai fanatiškas a la muzilmaniškas karro šauksmas: "Allah! Allah!" yra klaidas.

Mums tečiaus rodosi, kad šitie "Lietuvos" redaktoriaus žodžiai liudija, jogei aiškiam supratimui Amerikos lietuvių praeities ir dabarties neužtenka vien ilgiaus pagyventi šioje šalyje. Reikia ne tiktai gyventi, bet ir matyti, kas čia dedasi, ir reikia ne tikta matyti, bet ir mokėti protauti.

Kas nebuvo visai aklas, tas senai pastebėjo, jogei nuo tulo laiko mūsų vadinaimeji laisvieji tautininkai ir klerikalai tautininkai vis labiau išlinko vieni prieš kitų. Žinant, tikta viena šitą faktą, buvo galima spręsti, kad tu dviejų srovų susitarinimas tolyn busis dar didesnis, iki galų-galę juodviečių tarpe išnyksią visokię skirtumai.

Bet protauti šitai pat reiškia nesuprasti, kas yra tos dvi srovės ir kas priverė jiedvi artintis vieną prie antros.

Išties, jeigu atminsime, kad tarpe klerikalų ir laisvamanių yra griežiausias priešingumas principuose, tai reikia stebėtis ne tuo, kad jie dabar ima pešties, bet kad jie ilgai galėjo palaikyti savo tarpe draugiškus santykius.

Mūsų tautininkai niekuomet nenorės pripažinti, kad priežastis, kuri pastumėjo net radikališkiausius jų elementus (pav. Šliupa) į kunigų glėbį, yra socialistiškojo judėjimo augimas pas lietuvius. Jie nenorės to pripažinti dėl to, kad tai prieštarautų nuolatiniems jų pasakoms apie lietuvių socialistų menkumą. Jie aiškina augščiausiu mintėjį apsiereiškimą tuo, kad mūsų visuomenėje tolyn vis labiau išskunijanti jų tautinės vienybės idėja.

Klerikalai yra dragesni ir atviresni. Jie neslepia, kad socializmas pas lietuvius jau yra išaugęs į didelę jėgą, ir kad kovai su juo yra priversti eiti išvien visi konservatyviai ir atgalieiviai elementai. Bet klausimas: kaip eiti?

Ikišiol toje kovoje prieš socialistus vadovavo tautininkai. Kunigai su savo pasekėjais tikta rėmė juos ir tenkinosi jų pagelbininkų role. Ir kokie buvo rezultatai?

Tautininkai susižerdavo milžinišką to bendro darbo vaisių dalį. Mūsų atgalieivėje visuomenėje jie įgijo vardą gelbėtojų nuo socializmo "pavietrės"; jų organizacijos ir spauda sustiprėjo ir pralenkė klerikalų organizacijas ir spaudą. Dar keletas metų tokio veikimo, ir klerikalų įtekė žmonyse būtų sutirpusi, kaip sniegas pavasarių.

Bet ar tas tautininkų vadovaujamas darbas pasiekė bent tikslą, del kurio klerikalai tapo jų talkininkais?

Pasirodo, ne. Socializmo augimo pas lietuvius jisai nesusitabdė. Priešingai; jisai kai-kuriąs atžvilgiais net usprino socialistų poziciją. Laisvesnieji elementai tautininkų eilėse at-

simetė nuo jų už tai, kad tautininkai perdaug susibėdino su kunigais, o tikintieji klerikalai, bijoję ikitol socialistų, kaipo tikėjimo prešų, netekto šios baimės, kada pamatė, kad jų dvasiškieji vadovai geruoju gyvena su aršiausiais tikėjimo niekintojais, laisvamaniams.

Na, ir tautininkai, jeigu jie nenorėjo visiškai išsižadėti svarbiausio savo obalsio—tautinės vienybės negalėjo taip griežtai ir stačiai kovoti su socialistais, kaip geistų klerikalai: tie socialistai šitai ar taip yra visgi lietuvių tautos dalis!

Aišku, kad ir toliaus duoti save vesti tautininkams; kešti, kad del to tikintieji eilėse augtų demoralizacija ir neišitikėjimas savo dvasiškais ganytojais; žiūrėti, kaip bendro veikimo nauda beveik išimtinai patenka į rankas žmonių, netvirtų tikėjimo, ir prie visa to matyti, kad socializmas kasdien cina stipryn—klerikalams, žinoma, nėra jokio išrokavimo.

Todėl jie ir pasakė savo bičiuliams: Jūs, vyrai, varkytė darbą ant savo rizikos, o mes ant savo. Ilgiaus stovėti po jusų komanda mes nebe norime. Jeigu jums niela yra sutinkamas su mumis, tai jus talkykite prieš mus; mes prie jusų daugiau nebesitalkysime.

Klerikalai yra pasiryžę padaryti pas save tvarką, sustiprinti savo jėgas ir veikti savarankiai. Jie, žinoma, nieatsisako reikalui atėjus tarties su tautininkais, bet—kaipo lygus su lygum, arba net tikta kaip su savo pagalbininkais.

Kas gi čia tame visame keista? Tautininkai supranta, nepatenkinti. Jie, staigū netekę vadovų rolės, pasijuto kaip iš dešimčių iškritę. Ir banga jiems darosi, kada jie pagalvoja, kaip jie spirsis prieš socialistus, kada iš jų nagų išsprudę toks drulas klerikalų kriukis. Gaus turbūt vargšai ilgoką laiką pašluoti, kol išmoks be svetimų kriukių vaikščioti.

Darbininkai ir jų laikraštis "Vilnis".

Lietuvoje vėl augia darbininkų judėjimas. Jisai tečiaus dabar daug tuo skiriasi nuo judėjimo revoliucijos metais. Tuomet jame dalyvavo daug inteligentių. Jie buvo agitatoriai, laikraščių rašytojai ir organizatoriai. Šiandieji inteligentai mažai tesikiša į darbininkų judėjimą, visai jo našta guli ant pečių beveik vienu tikta darbininkų. Štai, cinas Rygoje darbininkų laikraštis "Vilnis" skundžiasi, kad turis labai mažą paugelbos iš šalies.

"Dėlko taip yra?—klausia "Vilnis".—Dėlto, kad daugelis draugų sėdi rankas sudėję, ir, kaip gervė laukia giedros. Mes čia nekaltame apie darbininkus; jei daro, ką galėdami. Bet inteligentių darbo nėra. Tuo tarpu ir tarp išsijusių mokslus ir tarp cinančių namaza yra musiškių žmonių. Bet vienų jų tik pakalbėti geri; pradža nemaža, o kuomet jų darbo reikia, jų nėra. Kiti šitai jau išsilblaskė visomis pusėmis. Ne vens jų dirbu buržuazijos laikraščiuose, leidžia savo spėkas įvairiems smulkiems darbam, pramojoms ir t. t. Ten jiems užtenka ir spēkų ir laiko. Kiti ir prižadėję buvo šitą daryti, bet dauguma ikišiol nieko nedarė.

"Negeriau ir su laikraščio platiniu: išėmus vieną—antrą, visiška jai juo nesirupina; ką daro, galima sakyti, vien darbininkai daro. Praumerata beveik iš vienu darbininkų plaukia. Inteligentas nusiperka vieną numerį, kito ir nenusiiperka: ir taip, sako, žinau ką ten rašo... O prumeruot, užsimokė išaugšto kiek ilgesniam laikui jis bijo: konfiskuoją, girdi, numerius... Nesupranta, jog delto ir reikia kuodaugiausia prumeruot darbininkų laikraščius, kad juos tankiai konfiskuoją.

"Ir aukų "Vilniai", neskaitant vienos—antros vietos mokslievių, joks inteligentas daugiau nėra davęs. Nekalbant jau apie nuolatinių mokslų, kurį yra užsidėję ant savęs kai-kurie labiau susipratusieji darbininkai: ligi to da nešaugo mūsų inteligentas."

Socialisti inteligentai Lietuvoje labai atsala prie darbininkų judėjimo, bet užtai darbininkai šiandie daug daugiau susipratę ir daug labiau interesuojasi judėjimo reikalais, negu klerikalai tapo jų talkininkais?

Pasirodo, ne. Socializmo augimo pas lietuvius jisai nesusitabdė. Priešingai; jisai kai-kuriąs atžvilgiais net usprino socialistų poziciją. Laisvesnieji elementai tautininkų eilėse at-

riai, pasiryžusieji vienas po kito eiti į kalėjimą. Pagalios, jie beveik vėni jos premeratoriai, aukų rinkėjai. Buvan as Rygoj N 3 leidžiant. Pasivėlino: jis kiek išeit. O darbininkai, susirinko—laukia. Laukė ir spauslėvė ir laikraščio administracijoj. Kokia 30 žmonių laukė. Laukė gal dvi valand. Antgalio, pradėjo spausdinti. Darbininkai stačiai iš mašinos emė išspaus-tuosius numerius; emėsi po kelias dešimtis, kai-kurie net po 100 ir daugiau ir nešėsi kiekvienas sau—platinet, pardavinet. Kai-kurie jų užsidėję tam tikrą mokslų savo laikraščio reikalams. Puikiai suprantą, kad tik jų pastangomis gali gyvuoti dabar darbininkų laikraštis, ir jie išsijuose dirba... Visiška kiltos įspudis, kaip kad buvo anais laikais Vilniuj: ten labai mažai lietuvių darbininkų, ir mūsų laikraščio vos kelios dešimtis tegalėjo ten išsiplatineti. Rygoj išsiplatiną apie tukstantis...

... kad tie, kurių narsumas liejasi per kraštus ir kurie nori buti naujai kovos ir pestynių, pagyvenę truputį ilgiau ir susipažinę su Amerikos lietuvių praeitimi ir dabartimi, pamatys ir persitikrins, kad anasai fanatiškas a la muzilmaniškas karro šauksmas: "Allah! Allah!" yra klaidas.

Darbininkų spauda.

Vokiečių Socialistų laikraštis "New Yorker Volkszeitung" nurodo, kokią didelę reikšmę darbininkų judėjime turi darbininkų spauda. Jis ima pavyzdį iš netolimos Vokietijos praeities, butent iš tų laikų, kada tenai veikė garsiojo Bismarko sumanytas, istatymas prieš socialistus.

Tai buvo tarpe 1878 ir 1890 m. Socialdemokratų organizacijos tapo uždraustos. Iš viešų susirinkimų išguitas socialistų žodis. Socialistų laikraščius ir knygas emė policija konfiskuoti, agitatorius gaudyti ir sindint į kalėjimus. Suprantama, kad prie tokių aplinkybių susipratusių darbininkų eilėse pasirodė didelė suirutė. Žmonės nusigando ir rankas nuolėdo, nežinodami, kaip ginties nuo policijos ir teismų šėlimo. Kiti vėl, sielvartos ir neapykantos paimti, pradėjo vartoti kovoję su valdžia praštūtes priemones, kurios galėjo žtraukti didelį pavojų ant viso darbininkų judėjimo, duodamos progos valdžiai vartoti savo persekiojimo darbą dar žiauresnėje formoje.

Tuomet socialdemokratų partija įstėgė šveicarijos, mieste, Zuricho, laikraštį "Socialdemokrat". Daug vėggo, daug drąsos, ir pasivėntimo reikėjo, kad tą savaitinį laikraštį šlaptais keliais pristatius iš šveicarijos į Vokietiją. Bet susipratusių darbininkų energija pergalėjo visas kliūtis. Kiekviename mieste ir miestelyje susiorganizavo kuopos vyrų ir moterų, kurios tukstantuose egzempliorius išplatinavo partijos organą minios.

Ir kada "Socialdemokrat" uždraustais keliais pasiekė Vokietijos darbininkus, istatymas prieš socialistus pasirodė nebe bausis jiems. Veikėjų eilės vėl susitvarkė; jie galėjo dabar vėl viešai tarties ir svarstyti reikalus ir pagal bendrai išdirbtą planą vesti kampaniją prieš Bismarko režimą.

Ne kiekvienam darbininkų laikraščiu lemta sulošti tokią svarbią rolę darbininkų judėjime, kokią sulošė "Socialdemokrat", bet kiekvienas jų, nors ir mažesniame laipsnyje, atlieka tokį-jau darbą.

Darbininkų laikraštis neša sociališką apsvietimą į minias; jisai pažatina darbo žmonių protą, vienija juos, nurodo, kas veikti, kaip pasekmingiau kovoti už geresnę ateitį.

Kaip tik priešinga yra buržuazioskos spaudos veikmė: ji apkvailina darbininkus įvairiais tautiškais ir tikėjimiskais prietarais, užmigo juos, įpratina tenkintis savo padėjimu ir pragaištinga darbo žmonėms dabartinė tvarka.

Reikia todėl labai apgailėti tą faktą, kad šiandie dar randasi daug darbininkų, kurie visiškai nesupranta savo, darbininkų, spaudos vertės. Jie iš dionos į dieng už savo sunkiai uždirbtus centus perkasi sau "dvasinio pektino" iš tautininkų ir klerikalų ir nuodina savo smegenis,—jau nekaltant apie tai, kad jie savo pinigais remia savo išnaudotojus arba jų užtarčius.

Šiandie, kada darbininkų klesą yra taip didėję, ji nusilenkia prieš kapitalistus, tikta del savo tamsumo ir nesupratimo. Darbininkų proto, temdinimas yra svarbiausia priemonė juos suvaldyti ir išnaudoti.

Todėl savo klesos priešas ir išdavėjas yra tas darbininkas, kuris stiprina savo ir savo draugų kvalitinimo įrankius—kuris skaito ir platina buržuazijos laikraščius.

Doras ir susipratus darbininkas turi kiek galėdamas rėmti darbininkų spaudą.

Plėšimo apginėja.

"Vienybė Lietuvninkų" prirodinėja, kad Suvienytojų Valstijų pasikėsimas ant Mexikos esąs teisingas, ir pataria lietuviams "neišiti aiškiais šitos šalies priešais."

Mexika, girdi, pati davusi priežastį karėi su Amerika, nes ji savo anarchija padariusi daug nuostolių Suvienytooms Valstijoms, ji pagalios Tampico's incidente žėdusis šios šalies garbę ir pirmutinę pradėjusi šaddyti amerikonus Vera Cruz'e.

"Vienybės" išvadžiojimai yra pasemti iš geltonosios Amerikos kapitalistų spaudos ir dar padailinti savos produkcijos melais. Vera Cruz, pavyzdžiui, atvyko Suvienytojų Valstijų laivynas visai ne tuo tikslu, kad priėmus mexikiečių pasveikimą, bet kad užkariauvis tą tosta; ir Suvienytojų Valstijų valdžia motyavo savo nutarimą taip pasielgti tuo, kad esą į Vera Cruz važiuojas iš Europos laivas su daugybe ginklų Huertai, reikia todėl pasiskubinti paimti uosta, kad tas ginklų transportas nepatektų į Huertos rankas.

"V. L." tvirtina, kad Suvienytojų Valstijų sumanyme "nesimato kapitalistų užmačių"; jos norinčios tiktai apginti savo garbę, ir patarnauti civilizacijos ir žmoniškumo reikalams, įvesdamos ramumą ir demokratišką tvarką pas savo kaimynką. Ji tuo budu pripažįsta, kad kulturinga ir didelė viešpatybė turinti teisė kilties į viltujimus kitos mažiaus kulturingos valstybės dalykus ir ginklais steigti tenai kultūrą ir civilizaciją. Ir ji tai aiškiai pasako, pripažindama geru daiktu, kad Suvienytosios Valstijos jau užkariavo "atsilikusias tautes" Kuboje ir Filipinuose. Tokia ji mat mažos ir atsilikusios lietuvių tautos patrijotė!

Kad karė su toms "atsilikusioms tautelėms" atneša abiem kariaujančiom pusėm baisybes nuostolių žmonių gyvastimis ir turtu, kad "kulturingesniosios" viešpatybės pavergia kitas tautas ne tikslu pakelti jų kultūrą, o tiktai apibėsti jas, kad darbininkai, kurie per savo neįmanymą sėmą karė liet savo kraujo, tarnauja privatinių pelno ieškotojų naudai,—kas galvoje visa tai geltonamjam Brooklyno laikraščiu!

Jam rūpi daugiausia ne "atsilikinti nuo pačių amerikonių upo", kuris esąs šiandien neišpasakytai užsidėjęs patrijotizmu. Ačiū Dievui, susilaukėme heartinės rusies "popierų" ir lietuvių kalboje. Amerikos lietuviai gali dabar pasididžiuoti, kad jie dar vienu žingsniu priartinio prie "didelės amerikonių tautos." Progresuojame!

Kad karė su toms "atsilikusioms tautelėms" atneša abiem kariaujančiom pusėm baisybes nuostolių žmonių gyvastimis ir turtu, kad "kulturingesniosios" viešpatybės pavergia kitas tautas ne tikslu pakelti jų kultūrą, o tiktai apibėsti jas, kad darbininkai, kurie per savo neįmanymą sėmą karė liet savo kraujo, tarnauja privatinių pelno ieškotojų naudai,—kas galvoje visa tai geltonamjam Brooklyno laikraščiu!

Jam rūpi daugiausia ne "atsilikinti nuo pačių amerikonių upo", kuris esąs šiandien neišpasakytai užsidėjęs patrijotizmu. Ačiū Dievui, susilaukėme heartinės rusies "popierų" ir lietuvių kalboje. Amerikos lietuviai gali dabar pasididžiuoti, kad jie dar vienu žingsniu priartinio prie "didelės amerikonių tautos." Progresuojame!

Chamo drąsa.

"Kataliko" redaktoriui tur-but išėjus su reikalais, atėjo į jo ofisą koks chamas ir parašė sekancius žodžius: "Socialistų laikraščiu! Amerika, Rygoje nesiseka. Tai ne Amerika, kur visokiems padužoms galima užsiminėti plunksnos banditizmu. Nesenai "Vilnius" vienas redaktorius uždaryta kalėjimam, gi dabar jau kitas į ten pat pasiūta neužsimokėjęs uždėtos 500 rub. pabaudos už negeistinus carberniams straipsnius."

"Kataliko" redaktorius po to, kai atliko savo reikalus ir sugrįžo į ofisą, matoma, buvo tokiam stovyje, kad nepajiegė suprasti visą tų žodžių šlykštumą ir padavė cezerui statyti, ir tuo budu jie pasirodė No. 18 "Kataliko".

"Ka—kas" turėtų geriau apsižiūrėti, nes jo redakcijos ofise perdažnai lankosi chamas.

Kaip užkrečiama liga yra melas! Balutis iškaitė S. Šilno laiške, kad socialdemokratai Lietuvoje nesidalina aukomis su bepartvyiais politikos rankiniais,—mors S. Šilnas aprašo dalykus, kurie dėjosi Dvinske, o ne Lietuvoje, ir aiškiai sako, kad tautininkas Petras Kukutis gavo pašalpą iš socialdemokratų organizacijos! Dabar tą patį melą kartoją širvydas ir Baniulis. Ar gal jie mažai gramotni, tie tautiškių laikraščių redaktoriai, kad jie taip menkai supranta raštą?

Mes pasidarome daugiau priešų tuo, ką mes pasakome, negu draugų tuo, kas mes padarome.